

HAZAI VENDÉG VÁRÓ

2020. november

Fontos:

- Újrazárva 2. oldal
- Már csak NTAK számmal hirdethetünk a közvetítő oldalakon 20. oldal

Jó hír:

- 5% az áfa a házhoz szállított ételekre is 7. oldal

Hívja
a Vendégvárót
8-16 óráig!

Kollégánkkal
azonnal élőben,
automata nélkül
tud beszélni.

Telefonszámunk:
(06-20) 42-300-42

Hívja a Vendégvárót! Az Ön kérdései a legfontosabbak! Ügyfélszolgálati telefonszámunk 8-16 óráig.

Új Média Kft., (06-20) 42-300-42, e-mail: info@ujmedia.eu

Hívjon, ha vendéglátással kapcsolatban van kérdése, gondja, esetleg nem talál valamilyen terméket, szolgáltatást!

Járványügyi korlátozások

- a vendéglátóhelyek legerősebb

Jó lett volna elkerülni a korlátozásokat, de a koronavírus-járvány egyre erősödő második hulláma miatt nem lehetett. Lapzártánkig két hullámban születtek új és egyre szigorúbb korlátozások. Ismét majdnem teljes lezárásra kényszerültek a vendéglátóhelyek.

A járványügyi adatok gyors romlása miatt a kormány néhány nap különbséggel jelentősen szigorította az intézkedéseit. Egyelőre egy hónapra vezették be azokat a korlátozásokat, amelyek szinte a teljes idegenforgalmi szektort leállítják: korlátozva működnek a boltok, szinte teljesen bezártak a vendéglők és a szálláshelyek. Teljes tiltás azonban nincs, a döntés joga a mi vállunkon marad: tudjuk-e a megszorításokkal is folytatni a működést vagy leállásra kényszerülünk. Sokan kénytelenek most ezt számolgatni.

A szigorú korlátozásokat kezdetként egy hónapra rendelete el a kormány: november 11-től december 11-ig maradnak hatályban, a hosszabbítás pedig a járványhelyzettől függ majd.

Kijárási tilalom: csak munkaügyben és egészségi okból kapható feloldás

Előbb éjféltől, majd november 11-étől már este 8 órától érvényes a majdnem teljes kijárási tilalom az ország egész területén. Előbb ez inkább csak az éjszakai szórakozóhelyek forgalmának visszaszorítását célozta. Am ahogy hatályba lépett az éjféli szigorítás, már jött is az este 8-tól érvényes kiterjesztése. Ma tehát este 8 és reggel 5 óra között nem tartózkodhatunk az utcákon. Ez alól csak a munkavégzés, a munkába vagy a munkából haza közlekedés és a sürgős egészségügyi ok jelent kivételt. Apró könnyítés, hogy kutyát sétáltatni szabad ebben az időszakban is, de csak a lakóhely 500 méteres körzetében.

Aki este és éjjel dolgozik, vagy dolgozni megy, annak ezt igazolnia is kell. Az igazoláshoz a kormány oldaláról letölthető mintát javasolják: bit.ly/kijarasi.

Az operatív törzs későbbi tájékoztatása szerint a vállalkozóknak is ezt a nyomtatványt kell kitölteniük (annak ellenére, hogy más esetben nem írhatnak saját maguknak igazolást). A nyomtatvány használatát nagyon szigorúan veszik, szóbeli közléseket nem fogadnak el. Akinél nincs igazolás, 30-50 ezer forintos bírságra számíthat, ha este 8 óra után az utcán érik a rendőrök.

Rendezvények tiltása

A vendéglátó üzletek működését már korábban is korlátozta az este 11 óras záróra.

A november elején meghozott szigorítások először ezt nem érintették, az éttermek, kávézók továbbra is 23 óráig tarthattak nyitva. A szórakozóhelyeket azonban bezárták. Pár nappal később azonban megérkezett a teljes tiltás. A veszélyhelyzeti intézkedéseket felsoroló rendelet november 11-étől egy hónapra bezárta az éttermeket és más vendéglátóhelyeket, megtiltott minden gyülekezést és minden rendezvényt.

Nem tartható koncert, diszkó, nem működhet zenés szórakozóhely, be kell zárni a kulturális intézményeket, még a karácsonyi vásárokat is el kell halasztani. A mozik, színházak sem működhetnek még úgy sem, ahogyan pár nappal korábban engedélyezték (minden harmadik szék használatával). Egyedül a vallási közösségek szertartásai engedélyezettek azzal a megszorítással, hogy temetésen 50-nél többen nem vehetnek részt. Az esküvőhöz lakodalom nem rendezhető. Házasságkötés tehát tartható, de csak a szűk család részvételével: a házasulók és tanúk mellett csak a szülők, testvérek és gyermekeik vehetnek részt a szertartáson.

Tilos a szabadidős programok rendezése is. Be kell zárnia minden ilyen intézménynek, többek közt az edzőtermeknek, jégpályáknak, uszodáknak, állatkerteknek, játszótérnek is. A rendelet külön kitér arra, hogy ha egy szálláshelyen működik ilyen jellegű szolgáltatás, azt a vendégek sem látogathatják. A szálláshelyek edzőtermeit, fürdőit, wellness-részeit is zárva kell tartani.

Magánrendezvényeket, családi rendezvényeket legfeljebb 10 fő részvételével lehet megtartani (de csak otthon, étteremben nem, mert ott nem lehet vendéget fogadni).

Vendéglátóhelyek

A vendéglátóhelyeken a helyben fogyasztás tilos. Az üzletekben csak a személyzet tartózkodhat, vendég pedig csak akkor, ha az elvitelre rendelt étel átvételére érkezett.

Nehéz helyzetet teremt, hogy a rendelet csak az étel kiadást említi, az italokról nem ejt

Külföldön hasonló példákat látunk

Bár a hazai intézkedések is kellemetlennek tűnnek, valójában hasonlóak az európai országok járványügyi intézkedései is.

Belgiumban este 10 után általános kijárási tilalom van érvényben. Vásárolni napközben is csak egyedül, legfeljebb kettesben lehet menni. Egy ember 30 percet tartózkodhat az üzletben. A kulturális intézményeket bezárták.

Németország előreláthatóan november végéig korlátozza az emberek mozgását. Fő szabály, hogy maximum 10 ember tartózkodhat együtt és csak két háztartás tagjai találkozhatnak egymással. Az éttermek csak elvitelre főzhetnek, a szállodák pedig csak üzleti úton lévő vendégeket fogadhatnak.

Olaszország kijárási tilalom mellett döntött: este 10 és hajnali 5 között érvényes az egész ország területén a korlátozás. A bevásárlóközpontok hétvégén zárva tartanak, csak az élelmiszer áru-

sító üzletek lehetnek nyitva. Az általános iskolákban kötelező a maszk órában is, a középiskolák pedig átálltak digitális oktatásra.

Franciaországban általános a kijárási korlátozás október végétől. Tilos a régiók között utazni, s a lakóhelyét is csak sürgős esetben, munka vagy bevásárlás miatt hagyhatja el bárki. A lakóhely elhagyásának a célját egy úrlapon meg is kell jelölni.

Ausztria kijárási korlátozásait a terrortámadás is szigorította. Este 8 és reggel 6 között kijárási tilalom van, zárva tartanak a kulturális intézmények, az éttermek és kávézók csak elvitelre főzhetnek. A szállodák nem fogadhatnak vendéget.

Karantén van Szlovákiában is – a lakosok csak indokolt esetben léphetnek utcára. Az iskolában távoktatás működik.

Romániában mindenhol kötelező a maszk. Az üzleteknek 9-kor be kell zárniuk, éjszaka kijárási korlátozás van.

átás érzi meg en a szigorúságot

szót. A hivatalos koronavírus-oldalon ugyanakkor Schanda Tamás államtitkár arról beszélt az operatív törzs tájékoztatóján, hogy a vendéglátó üzletek ételt és italt elvitelre és kiszállítással árusíthatnak. Feltételezzük, hogy ez csak a rendelet hibája, egyszerűen kifejezték a szövegből az italokat. De tény, hogy a jogszabály nem jogosít fel az italok kiadására.

A rendelkezés nem vonatkozik a munkahelyi és iskolai éttermekre. Munkahelyi étteremnek egy munkahely, vállalkozás területén zártan működő éttermet nevezhetünk. Ha egy ipari park területén működik egy önálló étterem, az nem munkahelyi étterem, mert nem zárt a működése, bárki bemehet ebédelni. Ilyen étterem nem működhet a tilalom alatt. Az iskolai menzák is csak akkor maradhatnak nyitva, ha kizárólag az oktatási intézmény dolgozóit és tanulóit szolgálják ki. Ezt a megoldást kell alkalmazni a munkahelyi éttermeknek is: a korlátozás alatt ne fogadjanak külsősöket, csak a saját munkahely dolgozóit.

Nem vonatkozik a tilalom a szálláshelyek éttermeire vagy a bárba sem, ha ott kizárólag a szálláshely vendégét szolgálják ki.

A többi vendéglátóhely tehát csak elvitelre és kiszállítással működhet. A 7 órás zárási kötelezettség a vendéglátóhelyekre nem vonatkozik, de a kijárási tilalom miatt a megrendelők nem mehetnek el este 8 után az ételért. A dolgozók viszont a kijárási tilalom alatt is mehetnek haza vagy munkába, s a korlátozás nem vonatkozik a futásra sem. De legyen nála munkáltatói igazolás! A kiszállítás feltételeit ismét enyhítették, nem kell bejelenteni a házhoz szállítást és a csomagküldő kereskedelem művelését. A taxikok is végezhetik az étel házhoz vitelét.

Szállodák, szálláshelyek

Bár a kormányfő a szállodák korlátozásáról beszélt, a rendeletbe foglalt korlátozás valamilyen szálláshelyet érinti. A szálláshelyek turistákat nem fogadhatnak, csak üzleti, gazdasági vagy oktatási célból érkező vendégeknek adhatnak szállást.

Nem írták elő, hogy hogyan kellene igazolnunk azt, hogy a nálunk megszálló vendégek valóban dolgozni vagy tanulni jöttek. Ám mindenképpen az az érdekünk, hogy a szabályok betartását bizonyítani tudjuk. Azt javasoljuk, hogy az érkező vendégekkel töltsenek ki egy nyilatkozatot, melyben megjelölik az utazásuk okát. Arra nem kaptunk felhatalmazást, hogy iratokat, igazolásokat kérjünk és vizsgáljunk, így kénytelenek vagyunk beérni a vendég írásos nyilatkozatával.

Maszkviselés

A vendéglátóhelyek szabályai közé már korábban bekerült a vendégek maszkviselése is.

Bár helyben fogyasztó vendéget most nem fogadhatunk, ezek a szabályok megmaradtak, az irányításkor majd alkalmazni kell őket:

- ahol a fogyasztás asztalnál történik, ott a vendégnek az asztalnál nem kell maszkot hordania, minden más helyen viszont igen. Azaz az étterembe maszkban lép be, és az asztalához megy. Leül, leveheti a maszkot. Kimegy a mosdóba, fel kell tennie a maszkot. Étkezik, fizet, majd felveszi a maszkot és úgy távozik az asztaltól.
- Ahol nem az asztalnál, hanem a pultnál történik a fogyasztás, ott a teljes idő alatt maszkot kell viselni, kivéve a tényleges étel- és italfogyasztás idejét. Leveszi a maszkot, kortyol a söréből, majd visszateszi a maszkot. Csak ez a szabályos magatartás.

Most tehát, hogy csak az elvitelre rendelt ételért mehet be a vendég, azt csak maszkban teheti meg.

Sok helyen ma már maszkot kell viselni a szabadban, közterületen is. Nem mindenhol van így. A 10 ezer lakosnál nagyobb településeken kellett a polgármestereknek kidolgozniuk, hogy melyik közterületen kell maszkot hordani. Parkokban, zöldterületen, sportolás közben sehol nem lesz kötelező.

Az intézkedések része, hogy jelentősen megszigorították a helytelen maszkhasználatért járó büntetéseket. Ha a hely üzemeltetője nem szőlja fel a szabályok betartására vagy az üzlet elhagyására a szabálytalanul viselkedő vendéget, akkor őt büntethetik meg érte. A bírság nem kevés: 100 ezertől egymillióig terjedhet, és naponta többször is kiszabható. Magánszemély 5-500 ezer forint között büntethető. És ami igazán fájó lehet: a rendőrség bezáráthatja a helyet, egy naptól egészen egy évig terjedő időtartamra. A rendőrök haladéktalanul meg is kezdték a szigorított ellenőrzéseket, s már az első napokban bezárássra büntettek egy élelmiszerboltot a szabálytalan maszkhasználatért. Ott az érintett dolgozók személyesen is 25-25 ezer forintos bírságot kaptak ugyanezért.

Üzletek nyitvatartása

A boltoknak a kijárási tilalomhoz kell igazodniuk. Az üzletek este 7-ig maradhatnak nyitva, hogy a vevők még 8-ig haza is érjenek. Benzinkutak és gyógyszertárak működhetnek éjjel is, más nem (pl. az éjjel-nappali élelmiszerboltok sem). A benzinkutak kávézóit, büféit, – ha ugyanaz az üzemeltető – működhetnek éjszaka is, de csak elvitelre szolgálhatják ki az utazókat.

Forrás: 484/2020 kormányrendelet

Nagy Csaba

Tartalom

Járványügyi korlátozások – a vendéglátás érzi meg legerősebben a szigorúságot	2
Kedvezmények, támogatások a korlátozás ideje alatt	5
Munkaügyi kérdések járványveszély idején	5
Hitelmoratórium és felmondási tilalom	6
Őszi adócsomag	6
5% áfa a házhoz szállított ételekre is	7
Megfelezték az utazásszervezők kötelező vagyoni biztosítékát	7
Sok helyütt teltházzal búcsúztak az éttermek	8
Turisták nélkül: szomorú a helyzet a kisebb szálláshelyeken	9
Használjuk ki a válságot szállásunk fejlesztésére!	11
Mikor kaphat táppénzt az egyéni vállalkozó?	12
Lehet-e még valaki segítő családtag?	12
Csak NTAK-számmal hirdethetjük a szállást	13
Mennyire szabályos, ha bekamerázzuk az egész vendéglőt?	15
Hírek	16
A D-vitamin és a koronavírus	17
Mi a kézművescsokoládék és bonbonok titka?	18
Okmányolvasó: még mindig nem tudni semmit	20

Mit gondol a Vendéglátó újság a világról?

Az emberek, az államok, a városok, a vállalkozások az egész világon szeretnének ÉLETBEN MARADNI ÉS JÓL ÉLNI.

A Vendéglátó újság hitvallása egyszerű: támogatunk mindent, ami végső soron ezt a túlélést szolgálja, és ellenzünk mindent, ami ezzel ellentétes.

Hitvallásunk: A tudás biztonságot ad. Ezért világos válaszokat adunk homályos jogszabályok helyett, hogy olvasóink biztonságban legyenek a hatóságoktól. Új szakmai híreket adunk, hogy olvasóink biztonságban legyenek a piacon.

Nem kötődünk semmilyen politikai irányzathoz, csak a józan észhez. Nem vagyunk elkötelezve hirdetőknél sem, csak az olvasóknak.

A vendéglátó vállalkozók olyan emberek, akik munkát adnak alkalmazottaiknak, eltarthatják a családjukat, és adót fizetnek az államnak. Cserébe joggal elvárhatják, hogy az állam jóindulatú odafigyeléssel hárítson el az útjukból minden fölösleges akadályt, ami boldogulásukat akadályozza.

Kiadó, szerkesztőség: Új Média Kft.

Cím: 8800 Nagykanizsa, Csengeri út 22.

Főszerkesztő: Romvári Orsolya

Ügyfélszolgálat 8-16 óráig:

Tel: (06-20) 42-300-42;

E-mail: info@ujmedia.eu

Olvasói kérdéseket, megjegyzéseket telefonon vagy e-mailben várjuk.

Nyomda: Gura Nyomda, Zalaegerszeg.

Tel.: (92) 599 464, ISSN 2498-5449

Kedvezmények, támogatások

A csaknem teljes bezárásra ítélt szálláshelyek és a helyben fogyasztástól megfosztott vendéglők számára némi segítséget is elérhetővé tett a kormány. Önmagában ez jó hír, de azt látni kell, hogy nem mindenki tud élni vele, és elég szűkre szabott is az állami segítség. Összefoglaltuk azt, amit lapzártánkig tudni lehetett.

Kire érvényes a támogatás?

A bejelentett kedvezmények és támogatás az idegenforgalom területén működő, ahhoz kapcsolódó vállalkozások számára érhetőek el. A döntő a cég tényleges fő tevékenységének a TEÁOR száma. Tényleges fő tevékenység az, amiből a vállalkozásnak a legtöbb bevétele származik, de legalább a bevételeinek a 30 százaléka. A rendelet megjelenése előtti 6 hónap az irányadó.

Az alábbi tevékenységek jogosítanak a kedvezményekre:

- éttermi, mozgó vendéglátás (TEÁOR 5610)
- rendezvényi étkeztetés (TEÁOR 5621)

- italszolgáltatás (TEÁOR 5630)
- filmvetítés (TEÁOR 5914)
- konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése (TEÁOR 8230)
- sport és szabadidős képzés (TEÁOR 8551)
- előadó-művészet (TEÁOR 9001)
- előadó-művészetet kiegészítő (TEÁOR 9002) tevékenység
- művészeti létesítmények működtetése (TEÁOR 9004)
- múzeumi tevékenység (TEÁOR 9102)
- növény-, állatkert, természetvédelmi terület működtetése (TEÁOR 9104)
- sportlétesítmény működtetése (TEÁOR 9311)

- sportegyesületi tevékenység (TEÁOR 9312)
- testedzési szolgáltatás (TEÁOR 9313)
- egyéb sporttevékenység (TEÁOR 9319)
- vidámparki, szórakoztatóparki (TEÁOR 9321) tevékenység
- fizikai közérzetet javító szolgáltatás (TEÁOR 9604)
- máshova nem sorolt egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység (TEÁOR 9329).

A támogatások egy hónapra, novemberre érvényesek. Bár a rendelet november 11-től hatályos, az adókedvezmények és támogatások a naptári hónapra szólnak.

Adófizetési kedvezmény

Nem kell megfizetni a kijelölt körbe tartozó vállalkozásoknak a munkaviszonyban foglalkoztatott dolgozók után

- a szociális hozzájárulási adót,
- a szakképzési hozzájárulást
- az erre kötelezett vállalkozások az éves rehabilitációs hozzájárulást arányosan csökkenthetik az erre a hónapra járó összeggel.

Munkaügyi kérdések

A koronavírus-járvány miatt munkaadóként sokszor nehéz döntésekre kényszerülhetünk. Veszélyeztetjük-e a dolgozóinkat azzal, hogy a munkájuk során emberekkel kell találkozniuk? Foglalkozási megbetegedésnek számít-e, ha elkapják a vírust? És milyen munkajogi szabályokat kell betartanunk, ha a vészhelyzet miatt kénytelenek vagyunk megválni valakitől?

Felmondás a veszélyhelyzet alatt

Az, hogy a járvány miatt kell elküldnünk a dolgozóinkat, nem jelent külön elbírálást. Nem hivatkozhatunk sem vis major helyzetre, sem tőlünk független körülményre. Ugyanúgy kell eljárunk, mint máskor, így be kell tartanunk a járvány előtti időszakra érvényes munkáltatói szabályokat, köztük a felmondás és végkielégítés előírásait is.

A dolgozókat nem illeti meg védelem a veszélyhelyzet miatt. Bárkit szabadon el lehet bocsátani, ha a szükség úgy hozza. Fontos azonban tudnunk, hogy önmagában a járvány nem jogosít fel a felmondásra. Azt ugyanúgy meg kell indokolni, mint korábban. A járvány önmagában tehát nem felmondási indok. A vállalkozás gazdasági

helyzetére viszont hivatkozhatunk, ha valóban olyan helyzetbe kerülünk, hogy a munkaviszony fenntartása aránytalanul nagy nehézséggel járna.

Ha a dolgozó fél a fertőzéstől

Tavasszal is látszott, hogy az egyéni félelmek kezelése az egyik legnehezebben megoldható munkáltatói probléma. Megteheti-e vajon egy dolgozónk, hogy nem jön be a munkahelyére, ha fél a fertőzéstől? Nem is mindig eltűnt ez a félelem. Előfordulhat, hogy egy munkáltató tényleg nem tesz meg mindent dolgozói egészségéért, nem veszi komolyan a védelmi intézkedéseket. Személyes ismerősöm olyan helyzetről is beszámolt, amikor a munkahelyi

vezető már napok óta nem érzett szagokat, köhögött, mégis maszk nélkül járt be az irodába és hangoztatta kétségeit az egész járvánnyal kapcsolatban. Vajon ilyen helyzetben milyen jogai vannak a dolgozóknak?

Ha valaki utasítás és valós veszély nélkül marad otthon, azért mert fél a vírustól, az igazolatlan távolmaradásnak számít. Erre hivatkozva akár az elbocsátását is kezdeményezheti a munkaadója. Más kérdés, hogy jogos lehet a távolmaradás, ha a munkáltató nem tette meg a szükséges óvintézkedéseket. Erre hivatkozva a dolgozó megtagadhatja a munkavégzés megkezdését. Azt azonban neki kell bizonyítania, hogy a körülmények valóban tényleges veszélyt jelentettek volna a számára. A munkáltató mulasztására hivatkozni veszélyes döntés a dolgozó részéről. Hiszen valószínűleg nem ismeri részletekbe menően a munkáltatói döntések hátterét. A távolságtartás, maszkviselés, fertőtlenítőszer használata, gyakori szellőztetés lehetnek olyan intézkedések, amelyeket minden munkahelyen meg kell vagy meg lehet hozni. Ha egy vendégek-

a korlátozás ideje alatt

- A kisvállalati adó alá tartozó vállalkozások számára ez a hónap nem jelent adóalapot.

A kedvezmények feltétele, hogy megtartsuk az érintettek munkaviszonyát. A bérreket ki kell fizetni.

Az igénybevételhez nem kell külön kérelmet benyújtani. A mentesség nem automatikus, igényelni kell, de nem külön nyomtatványon. A szokásos havi járulékbavallás-nyomtatványon lesz egy erre megfelelő rovat. A december 12-én esedékes bevalláskor csak be kell jelölni, ha élni szeretnénk az adómentességgel.

Bértámogatás

A felsorolt területeken működő vállalkozások bértámogatást is igényelhetnek. Ez szintén novemberre kapható. A támogatás a ténylegesen kifizetett munkabér 50 százaléka lehet, de nem lehet több a minimálbér vagy a garantált bérminimum 150 százalékánál. A folyósítás feltétele, hogy a támogatási időszak utolsó napján, azaz november 30-án az érintett munkaviszonya még fennálljon. A támogatási igényt utólag – a novemberi bérfizetés után – kell a kormányhivatalhoz benyújtani. Jogvesztő határidő is van: november 11-től december

11-ig adható csak be az igény. A támogatás tehát utófinanszírozott, azaz előbb ki kell fizetnünk a dolgozóknak a teljes bért, aminek a felét majd visszatallják, ha a benyújtott papírokat rendben találja a kormányhivatal. Bővebb információ és az igénylőlap itt érhető el: bit.ly/nszf_bertamogatás.

Sajnos a támogatásról szóló rendeletet olyan kapkodva állították össze, hogy az elvárt feltételek egy része abban nem is szerepel. Az például csak a foglalkoztatási szolgálat weboldalán olvasható tájékoztatóból derül ki, hogy nemcsak november 30-án kell fennállnia a munkaviszonynak, hanem további foglalkoztatási kötelezettség is van: a munkaviszonyt közös megegyezéssel nem lehet december 31-ig megszüntetni (ellenkező esetben vissza kell fizetni a támogatást). Azt az elvárás sem tartalmazza a rendelet, hogy az adótartozással rendelkező vállalkozások nem kaphatnak támogatást.

Szálláshelyek – megtérítik a foglalások egy részét

A szálláshelyek számára megtéríti a kormány a már leadott foglalások nettó árának a 80 százalékát. Azok a foglalások kerülhetnek ebbe a körbe,

- amelyeket legkésőbb november 8-ig rögzítettünk az NTAK rendszerben,

- és a rendelet megjelenése utáni 30 napra szólnak (azaz december 11-ig).

Itt is feltétel, hogy nem bocsáthatunk el dolgozókat. A november 8-án foglalkoztatott emberek munkaviszonyát a kedvezményben szereplő időszakokra is fenn kell tartani, a bérüket ki kell fizetni. Sajnos lapzártánkkor még nem lehet tudni, hogy hogyan lehet majd igényelni, valószínűleg a részletekről külön kormányrendelet fog születni.

A szálláshelyek támogatása az alábbi fő tevékenységekre vonatkozik:

- szállodai szolgáltatás (TEÁOR 5510)
- üdülési, egyéb átmeneti szálláshelyszolgáltatás (TEÁOR 5520)
- kempingszolgáltatás (TEÁOR 5530)
- egyéb szálláshely szolgáltatás (TEÁOR 5590).

Fontos, hogy a magánszálláshelyszolgáltatásnak nincs önálló TEÁOR száma. Az ezt végzők többnyire az 55.20 vagy 55.90 alá tartoznak, így rájuk is vonatkozik a kedvezmény.

Forrás: 485/2020 kormányrendelet

Nagy Csaba

járványveszély idején

kel rendszeresen találkozó munkatárs számára megtiltja a főnök a maszk viselését, akkor ez joggal vetheti fel a veszélyeztetés gyanúját. Az viszont önmagában nem jelent veszélyeztetést, hogy egy dolgozónak a járvány alatt is kell ügyfelekkel foglalkoznia.

Fontos, hogy ha a dolgozó a veszélyesnek tekintett munkakörülmények miatt megtagadja a munkát, akkor sem mehet haza csak úgy pihenni. A veszélyesnek látszó munka elvégzését megtagadhatja, de továbbra is rendelkezésre kell állnia. Amint elhárítják a számára valóban veszélyes akadályt, fel kell vennie a munkát. A munkavégzés nélküli időszak állásidőnek számít, arra a dolgozó alapbérért kell fizetni.

Maszk a vendéglátásban

A vendéglátás ma azért különleges helyet elfoglaló terület, mert azon kevesek közé tartozik, ahol jogszabály írja elő a kötelező intézkedéseket. A maszk viselése kötelező a dolgozók számára is. A munkáltató jogosan kéri számon, akár jogosan bocsátja el alkalmazottját, ha nem tartja be a kötelező intézkedést.

Foglalkozási megbetegedés lesz-e, ha valaki elkapja a vírust?

A szórakozásról most kénytelenek vagyunk lemondani, a munkahelyre azonban be kell járni a nehéz körülmények ellenére is. Így sokan ma munka közben kapják el a vírust. Jogosan merül fel a kérdés, hogy ez vajon munkahelyi megbetegedésnek számít-e?

Valójában attól, hogy valaki a munkahelyén kapja el a vírust, az még nem számít foglalkozási megbetegedésnek. Ahhoz először azt kellene igazolni, hogy tényleg a munkahelyen fertőződött meg, ám ez szinte lehetetlen. Majd azt is bizonyítania kellene, hogy a munkáltatója felelős a fertőzésért azzal, hogy nem tett meg mindent az elkerülése érdekében.

Megtilthatom-e egy dolgozónak, hogy bejöjjön dolgozni a járvány miatt?

Igen, erre van lehetősége a munkáltatónak. Ha megtudom, hogy fertőzött személlyel érintkezett, beteg egy családtagja, akkor megtilthatom a számára, hogy bejöjjön dolgozni és a többiekkel érintkezzen. Ilyenkor még nincs táppénz, hiszen nem is

biztos, hogy megfertőződött, csak a gyanú áll fenn. Tehát nem táppénzre küldöm, hanem vagy szabadságra, vagy egyszerűen felmentem a munkavégzés alól. Ez utóbbi esetben az állásidőre járó bérét ki kell fizetni erre az időre.

Hogy jár táppénz fertőzés esetén?

Ma már egyre többen vannak olyanok, akik megbetegszenek, s bár a tünetei egyértelműen a Covid-19-re utalnak, nem végzik el rajtuk tesztet. Így nem is kerülnek hivatalosan karanténba. Ebben az esetben orvosi igazolásra ugyanúgy jár nekik a betegszabadság, mint bármilyen más betegség esetén. Azaz 14 napig betegszabadságon lesz, majd táppénzben, ha tovább folytatódik a betegsége.

Más a helyzet, ha a dolgozóról teszt alapján bebizonyosodik, hogy Covid-fertőzött. Ebben az esetben hivatalosan is karanténba kerül, akár vannak tünetei, akár nincsenek. A hivatalos járványügyi elkülönítés idejére pedig nem betegszabadságot, hanem táppénzt kell fizetni már az első naptól.

Nagy Csaba

Még nem fogadták el, de a Parlament előtti változatban már régóta olvashatók a januártól tervezett adóváltozások. A kormány tervei nagy meglepetést most nem okoznak, csak kisebb változtatásokra számíthatunk..

Kisadózás

Sokan reméltük, hogy a kisadózást hátrányosan érintő intézkedéseken enyhíteni fogunk valamit az őszi adóváltozásokkal. Nem így történt, a kormány kitart a sokszoros adóemelés mellett. Mint ismeretes, három ponton szigorítottak sokat a kisadózáson:

- az a vállalkozás, amelyik egy éven belül 3 millió forintnál többet fizet ki egy katas vállalkozónak, a 3 millió feletti részre 40 százalékos adót köteles fizetni
- ha egy cég egy vele kapcsolt kisadózó vállalkozásnak pénzt fizet, akkor a teljes összegre 40 százalékos különadót kell fizetnie.

Ha egy kisadózó külföldről egy megbízótól 3 millió forint feletti bevételhez jut, akkor a 3 millió feletti részre maga a kisadózó fizet 40 százalékos különadót.

Ez a rendszer egyetlen ponton enyhült: a külföldről kapott bevétel esetén nem a 40 százalékos adót, hanem csak annak 71,42 százaléka. Úgy is fogalmazhatunk, hogy 40 helyett „csak” 28,56% a különadó. Sem a csökkentés okát, sem az érdekes összeg meghatározásának a módját nem ismerjük.

Őszi adócsomag

Kisvállalati adó

A kiva, azaz a kisvállalati adó kevésbé népszerű, mint a kata. Ennek oka, hogy a kivat főleg azok a vállalkozások tudják kihasználni, ahol nagy a bérköltség, vagy egy későbbi fejlesztés terve miatt nem veszik ki osztalékként a cég nyereségét. Most megnövelték a kisvállalati adó választhatóságának a határát: már az a cég is élhet vele, amelynek éves bevétele 3 milliárd forint. Ha pedig belépett a kivába és nő a bevétele, addig maradhat ebben az adózásban, amíg a 6 milliárdot el nem éri az éves bevétele.

Gépjárműadó

A legtöbb vállalkozásnak nincs túl sok tennivalója a gépjárműadóval, ha az adóketés rendben működik. De sajnos nem mindenhol van így: sok esetben hallunk olyan problémákról, hogy az önkormányzati adóirodák tévedtek – például nem vették figyelembe a járműre vonatkozó kedvezményeket. A jövőben ez a munka remélhetőleg pontosabb lesz. A gépjárműadó ügyintézése átkerül az önkormányzatoktól a NAV-hoz. Még egy pont tehát, ahol az önkormányzattól elvett egy adóketési jogot az állam, s csak reméljük, hogy a központi ügyintézés nem még nagyobb káoszt hoz majd magával.

Áfabevallás a NAV-tól

Ahogy az adóhatóság a vállalkozásoknál keletkező egyre több adatra lát rá, úgy egyre több szolgáltatást is igyekszik nyújtani ezek kapcsolatban. Régóta nem titkolt terv, hogy a magánszemélyek adóbevallásának előkészítése után a vállalkozások is hasonlóra számíthatnak. Ennek első lépéseit jövőre már láthatjuk. A NAV 2021-től készíteni fog áfabevallási tervezeteket. Ezt majd vagy elfogadjuk, vagy kiegészítjük, javítjuk szükség szerint. Legkorábban jövő nyáron kerül erre sor. A NAV a 2021. júliust magába foglaló adómegállapítási időszakban készít először ilyen tervezetet (azaz a havi bevallóknál a júliusi, negyedéves bevallóknál a harmadik negyedévi bevallásnál kerül elő először).

Ezt az e-áfa bevallásnak nevezett rendszert főleg a kisvállalkozások adminisztrációs terheinek a csökkentésére szánják. Arra azonban fel kell készülnünk, hogy nem lesz zökkenőmentes a bevezetés. A NAV nemcsak a fizetendő adót, hanem a levonhatóat is összegzi majd a tervezetekben. Ez utóbbiról ugyanúgy rendelkezik adattal, mint a fizetendő áfáról: az online számlarendszerekből. Ha a vállalkozásunk nevére kiállítanak egy számlát, akkor az meg fog jelenni a levonható adót tartalmazó számlák között. Igen ám, csak-hogy nagyon sok szempont alapján dől még el, hogy egy, a cég nevére kiállított számlát el tudunk-e számolni vagy nem. Résen kell tehát lenni, egyenként kell majd alaposan átnézni a NAV összes adatát – hiszen a bevallás pontosságáért továbbra is az adózó és nem az adóhatóság lesz a felelős.

Nagy Csaba

Hitelmoratórium és felmondási tilalom

Október végén megjelent a hitelmoratóriumra vonatkozó törvény, de lapzártánkkor még mindig nem tudható, hogy a vállalkozások milyen feltételekkel élhetnek majd vele. Ezt még egy kormányrendeletnek kell majd tisztáznia. Az viszont már biztos, hogy jövő nyárig marad a felmondási tilalom: azaz a bankok akkor sem mondhatják fel a hitelszerződést, ha az adós nem törleszt. A felmondási tilalom minden hitelszerződésre érvényes.

A járvány okozta veszélyhelyzet kihirdetése utáni egyik legfontosabb gazdasági intézkedés volt a hitelmoratórium bevezetése március közepétől. Az akkori rendelet szerint 2020 decemberéig felfüggesztenek minden hiteltörlesztést a magánszemélyek és a vállalkozások számára is. Ez érintette a személyi hiteleket, lakáshiteleket és a vállalkozói hiteleket, lízingeket is.

A járvány okozta gazdasági válság elhúzódása miatt most meghosszabbították a moratóriumot, de nem a tavasztól érvényes teljes körben. A kormány úgy döntött, hogy egyes kiszolgáltatottabb csoportok számára teszi lehetővé a hosszabbítást még 6 hónap-

ra. A hiteleket 2021. június 30-ig nem kell még fizetnie

- a 25 év alatti gyermeket nevelő családoknak,
- az álláskeresőként regisztrált munkanélkülinek
- a nyugdíjasnak
- a közfoglalkoztatottaknak
- és azoknak a vállalkozásoknak, amelyek pénzügyi nehézséggel küzdenek.

A moratórium rendelkezései a tavasziólt eltérően most egy törvényben láttak napvilágot. A részleteket azonban majd egy későbbi kormányrendelet fogja tartalmazni. Ez fogja meghatározni azt is, hogy milyen vállalkozást

kell nehéz helyzetben lévőnek tekinteni. Ezt ma még nem tudjuk, egyelőre kérdés, hogy mi alapján dőlhet majd el ez a besorolás.

Nem mondhatják fel a bankok a hiteleket

A hitelmoratórium mellett fontos intézkedés a hitelek felmondási tilalma is. Ez mindenki-re és minden vállalkozásra vonatkozik, nem csak a kiemelt csoportokra. 2021. június 30-ig egy bank sem mondhatja fel senkinek a hitelét a törlesztési kötelezettség nem teljesítése miatt. A törvény előírja, hogy ebben az időben a törlesztési problémákat elsősorban tárgyalással kell rendezni, hogy az adós fizetőképessége helyreállhasson.

Mindezek a feltételek, azaz a moratórium és a felmondási tilalom is csak azokra a kölcsönökre vonatkozik, melyeket 2020. március 8-a előtt folyósítottak.

Forrás: 2020. évi CVII. tv.

Nagy Csaba

5% áfa

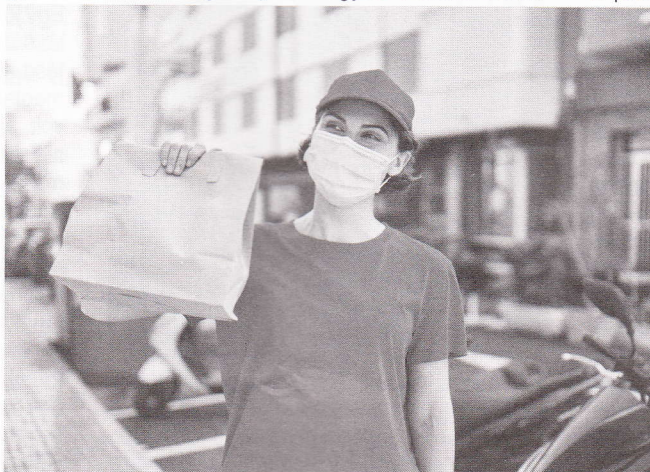
a házhoz szállított ételekre is

5%-ra csökkent a kiszállított ételek áfája november 14-től. Ott alkalmazható a kedvezményes áfakulcs, ahol normál körülmények között helyben fogyasztás van.

Mind a tavaszi, mind a mostani időszakban egyszerűsítette a kormány az ételek házhoz szállítását: a veszélyhelyzet alatt nem kell külön bejelenteni ezt a tevékenységet. A kiszállítást azonban drágította, hogy az ételek kedvezményes áfáját kizárólag az éttermi étel- és italfogyasztásra lehetett alkalmazni, a házhoz szállításra nem. Tavasszal ez nem is változott: a kiszállított ételek áfája mindvégig 27% maradt. Most viszont a kormány döntése alapján a veszélyhelyzet ideje alatt a kiszállított ételek áfája is 5%-ra csökkent november 14-től.

Az 5%-os áfát azok a vállalkozások alkalmazhatják a kiszállításra, amelyek az étteremben is jogosultak erre a kedvezményre. Tehát ott alkalmazható a kedvezményes áfakulcs, ahol normál körülmények között helyben fogyasztást, éttermi

szolgáltatást is nyújtanak. Egy olyan pizzéria például, ami csak kiszállításra dolgozik, eddig sem és most sem adhatja 5%-os áfával az ételt. Ám az a vendéglő, melyben eddig helyben fogyaszthatóak voltak

az ételek, most a kiszállítást is 5%-os adókulccsal végezheti.

Fontos körülmény, hogy a kedvezményes kulcs kizárólag a kiszállított ételekre és a nem alkoholos, helyben készített italokra érvényes ugyanúgy, ahogyan azt az étteremben is alkalmazni kellett. Tehát továbbra is 27% az áfa az alkoholos vagy a palackozott italokra. Ugyancsak 27%-os adót kell fizetni a kiszállítási díj és egyéb után (pl. dobozdíj). Ha tehát az étterem nemcsak az ételt számolja fel, hanem kiszállítási díjat is fizettet, akkor meg kell bontani az áfa alapján a számlát.

Az adócsökkentéssel például egy eddig 1500 forintos kiszállított menü ára akár 1260 forintra is csökkenthető lenne. Valószínűbb azonban, hogy a legtöbben nem nyúlnak hozzá a fogyasztói árakhoz, az áfacskökkentés inkább a vállalkozás kényszerű veszteségeit csökkenti majd.

Forrás: 498/2020 kormányrendelet
Nagy Csaba

Megfelezték az utazásszervezők kötelező vagyoni biztosítékát

Figyelembe veszi a kormány, hogy jelentősen csökkent az utazásszervezéssel foglalkozók bevétele. Alakítottak a kötelező vagyoni biztosíték szabályain, hogy a csökkenő bevétel mellett kisebb összeget kelljen letétbe helyezni.

Utazásszervezői tevékenységnek azt mondjuk, amikor valaki szálláshely-, személyszállítási vagy egyéb turisztikai szolgáltatásokat állít össze és értékesít. Ilyen szolgáltató az utazási iroda, de például egy kis hotel is, ha összeállít egy utazási csomagot mondjuk fürdőbelépővel, bortúrával, vagy bármilyen más olyan szolgáltatással, amit külsős vállalkozástól rendel, de ő ad el a vendégeinek.

Az utazásszervezőknek több más feltevéssel mellett vagyoni biztosítékot is le kell tenniük. Ez lehet egy bank által nyújtott garancia is vagy akár lekötött készpénz. A vagyoni biztosíték

- a belföldi utazások után az éves nettó árbevétel 3 százaléka (minimum 500 ezer forint)
- a külföldi utazások és nyaralások után, ha a csomagban nincs személyszállítási szolgáltatás, akkor az árbevétel 12 százaléka (minimum 5 millió forint), ha a személyszállítás is benne van, akkor

17 százaléka (minimum 7 millió forint)

- a repülőgépes utazást is tartalmazó külföldi utazások után az árbevétel 20 százaléka (minimum 50 millió forint).

Annak is kell letét, aki nem saját maga biztosítja ezeket a szolgáltatásokat, csak kereskedőként értékesíti azokat. Neki az éves árbevétel 10 százaléka, minimum 5 millió forintot kell fedezetként biztosítania.

Ha a vállalkozás több különböző szolgáltatást értékesít, akkor a legmagasabb összeget kell figyelembe venni a pénzügyi letétéhez.

A letét meglétét minden évben október végéig kell igazolni, be kell mutatni a papírokat a kormányhivatalnál.

A külföldi utaknál csökkenhet a biztosíték

A biztosíték összegét az előző évi árbevétel és az adott évre várható bevétel alapján kell kiszámolni. Ha az év végén várható

bevétel alacsonyabb a tavalyinál, akkor a magasabb összeg alapján kell a biztosítékot letenni. Ezt a szabályt módosította most egy kormányrendelet. A járvány miatt ugyanis olyan mértékben csökkent a legtöbb utazásszervező éves bevétele, hogy nem lehet az általános szabályok szerint elvárni a biztosítékot.

Az újdonság az, hogy ha a 2020-ra várható tényleges bevétel nem éri el a tervezett bevétel 50 százalékát, akkor nem a magasabb összeget, hanem annak a felét kell a letét meghatározásához alapul venni. Ez a szabály azonban csak a külföldi utazásokra alkalmazható, a belföldire nem. Ott továbbra is az általános szabályt kell figyelembe venni.

Az intézkedés hasznát csökkenti, hogy hiába engedik a letétet a bevétel fele alapján kiszámolni, a letétnek a meghatározott minimumösszegeket mindenképpen el kell érnie. Ez árbevételtől független. Tehát belföldön az 500 ezer forintot, külföldi utazásnál az 5-7-50 millió forintot mindenképpen biztosítani kell a törvényes működéshez.

Forrás: 470/2020 kormányrendelet

Nagy Csaba

www.hazaivendegvaro.hu

Az idei évet valószínűleg nem egyhamar felejtik el azok, akik vendéglátásból élnek. Nem volt elég átvészelni a tavaszt, novemberben újra be kellett zárni. Olvasóinkat kérdeztük arról, hogy viselik mindezt, mire készülnek.

Nyár után az ősz...

A tavaszi megpróbáltatások után több vidéki vendéglátóhelyen nagyon is jól sikerült a július-augusztus – mondják olvasóink. Főleg a turisztikai célpontokban lévő vendéglátóhelyek örülhettek. Sokuknak ezzel a két hónappal sikerült ellensúlyozni a tavaszi veszteséget. – *Már 55 éve a szakmában vagyok, de ennyi turistát még nem láttam. Volt olyan hétvége, hogy naponta háromszor-négy-szer be kellett zárni a kapukat, mert nem volt szabad asztalunk* – meséli egy észak-magyarországi vállalkozó.

A fővárosban és a nagyobb városokban más volt a helyzet. Itt szó sem volt nyereségről, és a tavaszi kiesést csak kevesen tudták kiegyenlíteni. – *A nyári hónapokban csak a tavalyi forgalmunk 60-70 %-át értük el. Ezt is csak törzsvendégeinknek köszönhattuk* – panaszkolja egy budai, kerthelyiséges vendéglő tulajdonosa. De a nagyobb városokban is 30-50%-os nyári forgalom-visszaesés volt.

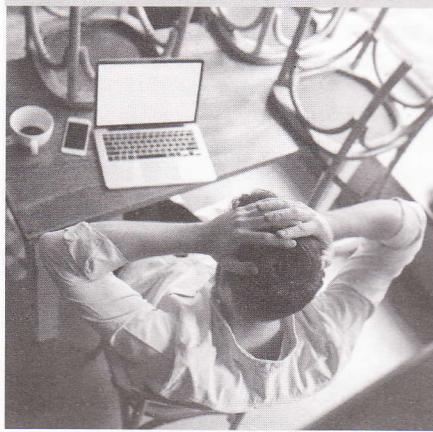
– *A vendégeink egy része eddig nem félt, igaz, szívesebben ültek ki szép időben a teraszra. Szeptembertől viszont már érezhetően kevesebben jöttek, mint tavaly, úgy 10-20%-kal* – meséli egy vállalkozó. Mint mondja, van egy olyan réteg, aki egyenesen megkérdőjelezi a vírus veszélyességét, mások, különösen az idősebbek, meg kimondottan félnek és rendkívül óvatosak. Ők eddig is maszkban ültek be mindenhol, és sűrűn fertőtlenítették a kezüket.

Záróra, maszk, aztán a (legalább) egyhavi jegelés

A kötelező 11 órás zárás a szakma nagy részét nem viselte meg, a többség ennél hamarabb zárt. A korlátozás az esküvők szempontjából jelentett problémát. Ennek ellenére nagyon kevés esküvőt mondtak le, a többségüket átrakták jövőre, vagy egyszerűen csak a szokottnál korábban kezdték el a lagzit.

A novemberben bevezetett, a vendégek kötelező maszk használatára vonatkozó előírások már nagyobb fejtörést okoztak. – *Megtörténhet, hogy külön embert kell felvennünk, aki a vendégeket figyelmezteti, ha nem akarjuk kockáztatni a bezárást* – vél-

Sok helyütt teltházzal búcsúztak az éttermek

A dolgozók maradnak

Egy jó szakács, pincér vagy cukrász kinevelése drágább, mint egy már bevált megtartása. Ezért a legtöbben eddig is igyekeztek megtartani az alkalmazottaikat. Tavasszal volt, aki élt a munkaidő-csökkentéssel, volt, aki csak alkalmi munkásokat foglalkoztatott, mások csak alapfizetést adtak munkatársaiknak, de olyan is, aki elbocsátott.

A többség most is azt mondja, hogy nem szeretne senkit elküldeni, legalábbis a most beígért 30 napig semmiképpen. A munkahelymegtartó kedvezmény ebben segíthet. Számítani lehet arra, hogy meg fogják hosszabbítani a korlátozásokat. Ennek kapcsán a szakma abban bízik, hogy ezzel együtt hosszabbodnak majd a kedvezmények is.

A cégek többsége egyébként 2-3 hónapban jelölte meg azt az időtartamot, amit ilyen tetszhalott állapotban még el tud viselni.

Teltház az utolsó nyitva tartott estén

Austriát is felhozva példának, sokan bíznak a december közepi újrainyításban. Bár hozzátézik, hogy ha engedik is, azt valószínűleg januárban-februárban újra bezárás követné. A nyitás a vendégeknek is jót tenne. Ezt mutatja, hogy november 10-én, az utolsó nyitva tartott estén, sok helyen teltházzal búcsúztak a vendéglőktől.

A jövő nyárra már mindenki megváltás-ként tekint. Remélik, hogy legalább olyan jó lesz, mint az idei, egy kicsit helyreállítva ezzel a szakma „felkavart lelki békéjét”.

Addig is a vendéglátás próbál túlélni. Ehhez viszont szükség van támogatásra, és nem csak az államéra. – *Az emberekkel meg kell érteni, hogy kedvenc helyük csak akkor marad fenn, ha ők is tesznek érte* – mondja egy étterem tulajdonosa. Ez a fajta szemlélet Európában egyébként nagyon is működik. A tavaszi karantén alatt például sokan rendelték elviteles kávé, sőt akár házhoz is szállították, hogy ezzel életben tartsák kedvenc helyüket. – *Sokan azt hiszik, hogy a vendéglátás aranybánya, de ez nem az! Vagy a vendégért csináljuk, vagy hozzá se kezdünk! Pénzért nem lehet vendéglátást csinálni, csak a vendégért lehet, csak azért érdemes...* – teszi hozzá másik olvasónk.

Óri András

Túlélési stratégiák: változatos a kép

A vendéglősök sokféleképpen tervezik az elkövetkezendő 30 nap túlélési stratégiáját, merthogy itt csak túlélésről lehet szó, abban mindenki egyetért.

Vannak, akik a kiszállítást nem tudják vállalni, de az elvitelre kiadást igen. Másoknak már tavasz óta gyakorlatuk van a kiszállításban, és van olyan is, aki csak most fog belevágni. Többeknél azonban fel sem merül ez a lehetőség. Vagy mert már csinálták és ráfizettek, vagy mert olyan prémium alapanyagokkal dolgoznak, amivel ez nem lehet kifizetődő. Valahol meg egyszerűen túl kicsi a város, és nagy a konkurencia. Abban viszont mindenki egyetért, hogy a kiszállított étel áfáját, különösen a mostani helyzetre való tekintettel igencsak indokolt lenne 5%-ra leszállítani. (Ezt azóta be is jelentette a kormány.)

Sokan újra átalakításba, felújításba fognak, mint ahogy tavasszal is többen ezt tették. Vannak, akik kiadják a helyiségeiket például kislétszámú tanfolyamok tartására (ahol még szerveznek ilyet). Mások be akarják szállítani az üzemi étkeztetésbe, vagy hitelezési termékeket terveznek előállítani a boltok számára (pl. kocsonyát).

Turisták nélkül. szomorú a helyzet a kisebb szálláshelyeken

November 11-től a szálláshelyek nem fogadhatnak turistákat, csak üzleti utazókat. Könnyen lehet, hogy a korlátozás csak a pontot tette fel az i-re. Olvasóink beszámolóiból az derül ki, hogy már októberben is nagyon kevés turista érkezett, s inkább csak a munkásokra vagy üzleti céllal érkező vendégekre támaszkodhattak a kisebb szálláshelyek.

A mórakalmi szállodákban a járvány ellenére szeptemberben és októberben is mozgolódtak a vendégek, de a vendégházaknál nem igazán lehetett látni autókat. Katona Lászlóné, a Zsóka Vendégház tulajdonosa azt mondja, nyáron sem jöttek hozzá annyian, mint korábban, az elő- és utószezon pedig szinte egyenlő a nullával. – Szerencsére nyertem a Kisfaludy pályázaton, így most felújítási munkálatok folynak a vendégháznál. Tele van az udvar építőanyaggal, a ház ki van pakolva, így ha lenne is érdeklődő, akkor sem tudnám fogadni – meséli. Mint mondja, nem vett igénybe állami támogatást, mert nincs alkalmazottja, hitelt pedig nem szeretne felvenni. Idős, nem akar már hosszú ideig szállásadással foglalkozni. Másrészt nem lehet tudni, meddig tart a vírushelyzet, így szerinte nagy bátorság kell most egy kölcsönhöz.

Turisták helyett munkások a szállóvendégek

Bővítést tervez a Kaiser Panzió és Fagyizó tulajdonosa annak ellenére, hogy idén visszaesett a forgalma. Hajdú Andrásné azt mondja, hosszabb távra még nyáron sem jöttek a turisták. Neki két négyágyas és négy kétágyas szobája van. Ezekkel egyedül foglalkozik, a pizzériáját pedig kiadta bérbe. Bevétele így most a bérleti díjból van, amit nyáron a fagyizója egészített ki. Segítséget jelent még, hogy munkásokat szállásol el várhatóan tavaszig. Úgy látja, az emberek nem mernek utazni, ha mégis elmentek valahová, akkor inkább a nagyobb szállodákat választották a kényelem miatt.

A Tisza jobb partjára, Kőtelek térségébe is kevesen látogattak idén. A korábban telt házas Öreg Tisza Fogadó most csendesebb időszakot kénytelen megélni. Nyáron még jöttek turisták, akik biciklivel fedezték fel a vidéket. Most a vendégek nagy részét a környéken zajló nagyberuházás munkásai teszik ki – árulja el Németh Csaba tulajdonos. Ez nagy szerencse, mert turistákkal aligha tudta volna átvészelni ezt az időszakot, most meg már nem is szabad fogadni őket. A kis szállodai részt, amiben pótágyakkal kényel-

mesen elfér 18 fő, külön tudja működtetni a vendéglátó egységétől. – Van egy klassz melegkonyhánk, de erre most nincs igény. Aki házhöz szeretne szállítani, az a közétkezéssel oldja meg, tőlünk inkább csak pizzát rendelnek. Napi tíz pizzáért viszont nem érdemes beüzemelni a konyhát. Annyit tudok tenni, hogy megvárom, amíg újra beindul minden és kinyithatom az összes teraszomat. Idén még a fagyiból is nagyon kevés fogyott – ecseteli a helyzetet.

Az éttermét ki sem nyitotta, a korlátozásig a sörözőt is csak a helyieknek péntek este 6 órától tízig, hogy a munkából vagy egyetemről hazatérők megihassanak egy sört vagy kávézhassanak. Idén a rendezvényekből sem volt bevétel: nemcsak a környék programjai hiúsultak meg, de májusban elmaradtak a ballagások, családi rendezvények, most pedig a dísnótárosok, kisebb céges összejövetelek. Pedig korábban minden hétvégéjük foglalt volt télen.

Állami támogatást, hitelt ő sem igényelt. Csak alkalmi munkavállalókkal dolgozik, de a szezonra már nem alkalmazott senkit. Ha nyáron rendezvényekre vagy hétvégékre kellett, akkor mindig volt segítsége. Egy munkavállaló nagyon sokba kerül, és idén ezt nem tudta volna miből fizetni. Németh Csaba abban bízott, hogy ha lesz vakcina, akkor valamennyire helyrejön és beindul a turizmus, és a jövő évi szezonban már turistákkal tudja megtölteni az éttermet és a szálláshelyet.

Van, akit kevésbé érintett a járvány

A kapuvári Hanság Vendégház azon kevesek közé tartozik, amelyek anyagilag nem érezte meg a vírusos helyzetet. – Az első hullámnál, húsvét környékén voltak visszamondások, de sokan inkább áthelyezték a foglalásukat az őszi időszakra. Nyáron is jöttek vendégek, 2-3 külföldi is érkezett. Mi talán annyiból szerencsésebb helyzetben vagyunk, hogy üzleti célból érkezőknek is kiadjuk a szobáinkat, nemcsak turistáknak – számol be Nagy Anna tulajdonos. Október 23-án telt ház volt náluk, és szilveszterre is voltak érdeklődők, visszatérő vendégek, de úgy néz ki, ez idén elmarad. Mint mondta,

ettől függetlenül a mostani korlátozás nem befolyásolja a munkájukat, mert náluk a novembertől márciusig tartó időszak egyébként is csendes, a turizmus a húsvéti időszaktól indul be. Télen inkább csak az üzleti utazók maradnak. Így a téli szezont, ha nem is pluszosan, de nullára kihozzák.

A vendégházban egyébként nem foglalkoztatnak plusz alkalmazottat, a párja főállásban, ő másodállásban látja el a feladatokat. Ez akkor húzósaabb, ha telt ház van, és egy napon jönnek és távoznak a vendégek (14 főt tudnak elszállásolni). De megpróbálják valahogy megoldani anélkül, hogy valakit időszakosan alkalmaznának. Egész évben nem tudnának folyamatosan fizetést biztosítani valakinek.

A Kisfaludy pályázattal nyert vissza nem térítendő állami támogatásból átfestették a vendégházat kívül-belül, zuhanyt, ágyakat újítanak fel. Bár eddig is minden évben igyekeztek valamin javítani.

– Szerintem előnyben van a járvány idején egy kisebb szálláshely. Ha eljön hozzánk egy baráti társaság vagy két család, akkor nem találkozik mással. Teljesen felszerelt apartmanjaink vannak, kényelmesen elférnek és a fertőzésveszély is kisebb – emeli ki Nagy Anna. Mint mondta, egyelőre kívánnak és azt reméli, jövőre is pluszos eredménnyel tudnak majd zárni, az emberek nem zárkoznak be annyira, és lesznek érdeklődők. Erre minden esély megvan, különösen, hogy náluk már jövő augusztusra is van foglalás.

Nem lesznek most hétvégi vendégek

A Rózsa Panzió és Üdülőházra is inkább a szezonális vendégforgalom a jellemző, így a mostani szigorítás annyiban érinti őket, hogy az a kevés hétvégi vendég sem jön most, aki szokott. Ettől függetlenül megtartják a két munkavállalójukat – tájékoztatót Kiss József tulajdonos. Mint mondta, csak az egyik szálláshelyet üzemeltetik, ha netán mégis lehet majd fogadni vendéget, akkor el tudják szállásolni. Remélik, hogy tavasszal rendeződik a helyzet, addig pedig rendbe tesznek mindent, ami a panzió körül szükséges.

Szilágyi Katalin

Használjuk ki a válságot

Hogyan teremts

Az őszi, téli hónapokat sokan arra használják ki, hogy kicsit felfrissítsék a belső tereket. Ezekhez a munkákhoz kértünk pár tippet Gyetvai Évától, aki nemcsak lakberendező, de vállalkozásfejlesztéssel is foglalkozik.

– A válságot senki nem kívánta, de lehetőségeket is láthatunk benne. Például a megújulást, növekedést – véli Gyetvai Éva idegenforgalmi közgazdász, vállalkozásfejlesztő és lakberendező. Szerinte szálláshelyünk fejlesztése nemcsak átmeneti válságkezelés, hanem gondolkodásmód is. Figyelni kell a piaci változásokat, a vendégek változó igényeit, és alkalmazkodni hozzájuk. – *Ma már sokan tisztában vannak azzal, mennyire fontos, hogy valamilyen irányba pozicionálják magukat. Minden szálláshelyben ott rejlik az az egyediség, adottság, amivel valamilyen szempontból különlegessé lehet tenni a helyet.*

Fontos, hogy tudjuk ki számukra az ideális vendég, és hozzá kell kommunikálnunk.

Figyelnünk kell arra, hogy ő mire vágyik, hiszen teljesen mást szeretne egy kisgyerekes család, mint egy idősebb házaspár.

A terek, helyiségek kialakítása, dekorációja fontos része a marketing kommunikációnak. Ha szeretnénk emelni a szolgáltatásunk színvonalát, javítani a foglaltsági mutatókat, hosszabbítani a nálunk töltött vendégéjszák számát, vagy emelni az árakon, akkor foglalkoznunk kell a belső terek harmóniájával és stílusos kialakításával.

Mire figyeljünk egy felújításnál?

Mielőtt belevágnánk egy felújításba, informálódjunk és tervezzünk! – *Kérdezzük meg a vendégeinket, legkedvesebb törzs-*

vendégeinket, miért minket választottak, mi tetszik nekik a legjobban, és mi az, amin érdemes lenne változtatnunk! Tudjunk meg minél többet a szokásaikról, életmódjukról, igényeikről – javasolja Gyetvai Éva.

– Sokszor kérdezik tőlem, hogy ezt dobjuk ki, azt verjük szét? Ilyenkor vissza szoktam kérdezni: volt már, hogy panaszkodtak rá? Kérdezte már meg a vendég véleményét erről? Ha a vendégeinknek ez vagy az a felújítás nem jelent semmit, akkor nem érdemes rá költeni. Csak arra adjunk ki pénzt, ami hosszú- vagy rövidtávon megtérül – hangsúlyozza a szakember. Ne kövessünk trendeket csak azért, mert mindenki így csinálja!

– Az, hogy mindig jobbat szeretnénk, természetes. De a fejlesztés egy folyamat, amíg vállalkozók vagyunk, addig mindig jelen lesz az életünkben. Kell a fontossági sorrend, mert könnyebb, ha tudjuk, látjuk, hogy mi mikor kerülhet sorra – fogalmaz. Meg kell tehát határozniuk egy költségve-

Négy stílus, ami segít a vidék

A hagyományos skandináv enteriőr

A skandináv stílus látványa a jól eltalált arányoknak köszönhetően megnyugtató és rendezett. Az így berendezett helyiséget az egyszerűség jellemzi. A világos, semleges színű falak nagyon jó háttérrel adnak a natúr fa bútoroknak, amelyek főleg fenyőből és nyírfából készülnek. Puritán hatásúak, mégis meghitt és kényelmet ígérőek. Ebben az északi stílusban elsősorban tört színeket használnak, pl. bézst, galamszürkét és halványkéket.

A parasztházak világát eleveníti fel a farmhouse

Egyszerű és letisztult stílus, színeiben és alapanyagaiban a gyökereket, a természetközelséget keresi. Szellősen elhelyezett kopottas, robusztus bútorok, rozsdás bádogtárgyak kapnak hangsúlyt, és olyan természetes anyagok, mint a pamut, len, kender, kukorica, vessző, gyékény, tömörfa, gyapjú, öntöttvas, kő. Színei a natúr, fehér, a szürke, barna, bézs és a zöld árnyalatai. A függönyökön, asztalterítőkön gyakran találkozunk színes és mintás (például virágos vagy piros-fehér kockás) motívumokkal, amelyek jól passzolnak a vidékies dekorációhoz. Berendezési tárgyai között fonott kosarakat, dobozokat, ládákat, rattan bútorokat, gyertyákat, antik lámpásokat, cink kaspókat találunk.

szállásunk fejlesztésére!

ünk vidéki idillt?

tést is, amihez érdemes biztonsági tartalékot is hagyni.

A lakberendező szerint az, hogy valami szép és stílusos, nem feltétlenül pénzkérdés. Nem kell feltétlenül nagy dolgokra gondolni. Nem szükséges egyből lecserélni a bútorokat, elég, ha például csak a textiliákra költünk. Ezek jobban a vendég szeme előtt vannak. A szőnyegpadló, függöny, ágytakaró, párna, abrosz cseréjével könnyen megváltoztathatjuk a teret. Fontos, hogy olyan termékeket válasszunk, amelyek illeszkednek a stílusunkhoz és alkalmasak különleges ágyazási vagy asztalterítési technikákhoz. Ősszel a kültéri felújításokat is elvégezhetjük és kicsit átalakíthatjuk az udvart, kertet is.

Hangulatteremtés és dekoráció

A dekoráció a törődés, a vendégszeretet egy formája, de nem az egyetlen formája. Persze előnyt jelent, ha az évszaknak

megfelelő, hangulatosan dekorált képekkel reklámozzuk magunkat az interneten.

Hangulatot leginkább dekorációkkal tudunk elérni, ezek töltik meg érzésekkel a teret. – *Fontos, hogy a kiegészítőkkal minél több érzékszervre hassunk egyszerre. Sugalmazzunk velük olyan tevékenységet, amit a vendégünk is szívesen csinálna: olvasósarok, kerékpár a falnak támasztva, evés, ivás. Ha a környezettudatosság és a hulladékmentesség a legfőbb értékünk, akkor a hangulatfotókon legyenek természetes anyagok, egyszerű berendezés, semleges színek. De lehet kerti jelenet is, ahol éppen virágültetéshez lettek összekészítve az eszközök* – magyarázza.

Hogyan alakíthatunk ki vidéki idillt?

Több szempontból is érdemes a stílusra, hangulatra figyelni. Szép kör-

nyezetben érezzük magunkat jól és biztonságban, ezért fontos a megfelelő vendégélmény és profit szempontjából is. A szakember e téren segít a szálláshely-tulajdonosoknak. Kidolgozott egy turizmus-marketing-lakberendezés szempontból átfogó, négy részből álló tudásanyagot, amelyben kifejezetten a vidéki idill megteremtésére fókuszál.

– A vidéki idillt mindenki másképp képzei el. Lehet, hogy valaki szívéhez a skandináv egyszerűség áll közel, más a vintage, a farmhouse vagy az industriális stílusban találja meg ezt. De olyan is van, aki a tájegységre jellemző tájház jeleget próbálná ki szívesen – mondja Gyetvai Éva.

A vidéki idill tehát sokféleképpen nyilvánulhat meg, de az általuk képviselt értékek közősek. Ezek pedig: a hagyomány, a kézzel készített tárgyak, a természet tisztelete, a lelassulás és a vendégszeretet.

i hangulat megteremtésében

Indusztériális stílus újrahasznosított bútorokkal

Letisztult, gyorsan kivitelezhető stílus, amiben költségkímélő megoldásokkal egyedi hangulatot teremthetünk. Szabadon hagyhatjuk a vakolatlan falakat, régi téglafalat, és mutatós padlóburkolatok helyett használhatunk betont, fapadlót. Ha közel áll hozzánk az indusztériális stílus, gondolkodjunk semleges színekben:

matt árnyalatú barnákban és szürkékben, feketében és natúrban. Ez kicsit komor hatást kelthet, de sok természetes fénnel, jó mesterséges világítással ellensúlyozhatjuk. Kombinálhatjuk a modern és klasszikus anyagokat, mint például egy műanyag széket falábbal, vagy fémből készült könyvespolcot. Kiegészítők lehetnek vintage bútorok, újrahasznosított bútorok, például egy varrógép állvány.

Otthonos hangulata miatt kedvelt a vintage

A stílusnál nem a funkciónak van elsődleges szerepe. A kottas bútorok és a saját történettel rendelkező berendezési tárgyak romantikus bája határozza meg a belső hangulatot. Ebben a stílusban elengedhetetlenek a fehér különböző árnyalatai, a természetes színek, valamint a fafelületek. Ha a kilátászó fagerendákat például fehérre festjük, és néhány vászon is kerül a térbe, akkor még teljesebb lesz az összképünk.

Szilágyi Katalin

www.hazaivendegvaro.hu

A saját vagy gyermekünk betegsége esetén vállalkozóként is jogosultak vagyunk táppénzre. Lássuk, mik a szabályok, és mi a helyzet akkor, ha valaki szünetelteti a vállalkozását, és ekkor betegszik meg?

Mikor kaphat táppénzt?

Betegség esetén az egyéni vállalkozóknak az első naptól kezdve táppénz jár. (Itt nincs betegszabadság, mint az alkalmazottaknál.) Keresőképtelenségünket a házi orvos állapítja meg és igazolja (ad róla egy nagy, rózsaszín papírt). Akkor is jár táppénz, ha hatósági karanténba kerülünk. Ilyenkor is az orvos igazolja a keresőképtelenséget.

Ha nem mi, hanem a gyermekünk beteg, akkor gyermekápolási táppénzre vagyunk jogosultak (GYÁP). Ez a gyermek 12 éves koráig jár. A táppénzes papírt a gyermekorvostól kapjuk meg. Az, hogy évente hány nap gyermekápolási táppénzes napunk lehet, a gyermek életkorától függ. Kicsi gyerekekre több jár, a 6-12 év közötti gyermekekre már csak szülőnként

14 nap, az egyedülálló szülők 28 napot kaphatnak.

Adófizetés táppénz alatt

Nem katás vállalkozóként a táppénzes időszakra nem kell adót és járulékot fizetünk. Katás vállalkozóként ezzel szemben csak akkor nem fizetünk adót, ha egész hónapban táppénzen voltunk és ezalatt nem dolgoztunk. De ezt be kell jelenteni a NAV-nak a 20T101E nyomtatványon (14. pont).

Mennyi lehet a táppénz?

A juttatás minden naptári napra jár, így hétfőig és ünnepnapra is. A napi összege pedig:
- két éves folyamatos biztosított jogviszony esetén: a jövedelem 60 százaléka,

Lehet-e még valaki segítő cs

Milyen lehetőségei vannak egy vállalkozónak, ha valamelyik családtagja szeretne besegíteni neki? Lehet-e még valakit segítő családtagként bejelenteni, vagy van-e más lehetőség arra, hogy ne feketén dolgozzon a közvetlen hozzátartozó?

Fiatal vállalkozónő egy kis büfét nyitna egyéni vállalkozóként. Legtöbbször egyedül áll majd a pult mögött, ám néha férje vagy más családtagja is beugrana egy-egy órára segíteni. Szeretné elkerülni, hogy feketemunka miatt megbüntesse az adóhatóság, de nem tudja, mik a jogszerű lehetőségei. Vajon van ma még olyan, hogy „segítő családtag”? Régen volt, kedvező adózással, egyszerű adminisztrációval vehettek részt a családtagok a vállalkozás működésében.

Segítő családtag hivatalosan már nincs

Régen valóban volt ilyen, az idősebb vállalkozók még emlékezhetnek erre a lehetőségre. A hivatalosan bejelentett segítő családtag úgy végezhetett munkát a vállalkozásban, hogy nem kellett alkalmazottnak lennie, s más jogviszonyban sem kellett vele szerződést kötni. Hivatalos lehetett a működése, és kedvező közterhekkel lehetett férjet, feleséget, szülőket foglalkoztatni. Csak közeli hozzátartozó lehetett a segítő. A bére után jövedelemadót kellett fizetni, de ha a neki szánt jövedelem nem érte el a minimálbér egyharmadát, akkor járulékot nem kellett.

Csak hogy mindez már múlt idő. A segítő családtag intézményét 2011 végén megszüntették. Akkor ez a változás 1500 embert érintett, ennyien voltak segítőként bejelentve 2010-ben. A kormány 2012-től vezette be az egyszerűsített foglalkoztatásra vonatkozó szabályokat, s szerintük

ezek annyira kedvezőek lettek, hogy feleslegessé tették a családtagokra kidolgozott külön megoldásokat. A segítő családtag megnevezés 2012-ben valójában csak a tb-törvényből került ki. Egy kicsit más megoldással, de még éveken át tovább élhetett ez a jogviszony, mert az szja-törvény önálló tevékenységként még 2017 közepéig tartalmazta a segítő családtag foglalkoztatását. Azóta viszont erre már nincs lehetőség.

Részmunkaidős vagy alkalmi dolgozó lehet

Hozzá tartozó dolgozhat a vállalkozásban, csak arra kell figyelni, hogy ezt milyen jogviszony alapján, milyen feltéte-

lekkel teszi. Ha nem jól választunk, akkor bejelentés nélküli foglalkoztatásnak is minősíthetik az esetet, ezt pedig jobb elkerülni.

A besegítő családtag szabályos foglalkoztatására nem sok lehetőség maradt: vagy felvesszük részmunkaidős munkaviszonyba, vagy az egyszerűsített foglalkoztatással, alkalmi dolgozóként.

Ma már a részmunkaidős, rövid időre szóló munkaszerződés nem biztos, hogy jó megoldás. Felvehetünk bárkit, családtagot is akár heti 2 órás munkára is, csak hogy akkor is sokat kell utána fizetni. Ettől az évtől kezdve ugyanis bevezették, hogy mindenképpen meg kell fizetni legalább a minimálbér egyharmada utáni járulékot. Azaz hiába veszünk fel valakit heti 2 órára, heti 13 óra után kell a közterheket fizetni.

Törvényes megoldásként nem marad más, mint az egyszerűsített foglalkoztatás. Nincs különbség a családtag és az

Pénzt az egyéni vállalkozó?

- két évnél rövidebb biztosított jogviszony esetén: a jövedelem 50 százaléka,
- kórházi tartózkodás esetén: a jövedelem 50 százaléka.

Jövedelemnek az az összeg számít, ami után járulékot fizetünk. Ez legalább a minimálbér vagy a garantált bérminimum. A katasoknál pedig az ún. ellátási alap lesz a jövedelem, ez 50.000 forint katas fizetése esetén havi 102.000 forint, 75.000 forint KATA fizetése esetén 170.000 forint.

A táppénz igénylésének menete

A táppénzt az Országos Egészségbiztosítási Pénztárnál lehet igényelni. Az egyéni vállalkozók kizárólag elektronikus úton igényelhetik. Ennek módja:

- Regisztráljunk a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) területileg illetékes Egészségbiztosítási Osztályánál. Töltsük ki a regisztrációs lapot (bit.ly/tappenz1) és küldjük be az epapir szolgáltatáson keresztül (epapir.gov.hu),
- Ezután az „Igénybejelentés táppénz, csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási díj, baleseti táppénz igényléséhez” nevű nyomtatványt kell kitöltenünk az Általános Nyomtatványkitöltő Keretprogram segítségével. (A formanyomtatványt itt érhetjük el: bit.ly/tappenz3). Az ügyfélkapun keresztül nyújtjuk be a táppénz iránti kérelmünket! A nyomtatványhoz csatolni kell az orvosi igazolást is.

Kaphatunk-e táppénzt, ha szüneteltetjük a vállalkozásunkat?

Az egyéni vállalkozások szüneteltethetik a tevékenységüket. Amíg szünetel a vállalkozásunk, addig nem kell járulékokat, adókat fizetni, viszont nem is végezhetjük a tevékenységünket, és a szüneteltetés alatt nincs társadalom- és egészségbiztosításunk sem. Ahhoz, hogy ha megbetegszünk, orvosi ellátásban részesülhessünk ebben az időszakban is, havonta fizetni kell az egészségügyi szolgáltatási járulékot. Ez idén 7.710 forint. Tudni kell azonban, hogy ez csak az egészségügyi ellátásra jogosít, a táppénzre nem, vagyis a szüneteltetés alatt ez a juttatás nem jár.

Szilágyi Katalin

Családtag?

idegen dolgozó között. A szabályok egyszerűek és átláthatóak: egy embert egyszerre öt napig, havonta 15 napig, egy éven belül 90 napig foglalkoztathatunk. A bérnek legalább a minimálbér vagy a garantált bérminimum napi összegét el kell érnie. Maximum ennek a dupláját adhatjuk kedvezményesen. Ha a kifizetett bér ezt nem éri el, akkor a munka után fizetendő közteher napi ezer forint.

Ha nem kap fizetést

Arra is van lehetőség, hogy a családtag díjazás nélkül, szívésségből végezzen munkát a vállalkozásban. Ezt a Polgári törvénykönyv ingyenes megbízási szerződésként határozza meg. Egy feltétele van: a megbízónak meg kell térítenie a munkavégzéssel kapcsolatos költségeket. Természetesen az ingyen dolgozó családtag nem lesz biztosított. Ilyen esetben nem kell semmit sem bejelenteni, nincs járulékfizetési kötelezettség sem. Arra azonban ügyeljünk, hogy az ingyenes megbízáshoz ne kapcsolódjanak olyan dolgok, amik általában a munkaviszonyt jellemzik. Például a családtagnak ne legyen rendszeres időbeosztása, műszakja, munkaköri leírása stb. Amit elvégez, az leginkább alkalmi segítség legyen, ne rendszeres munkaviszony.

Fontos, hogy az ingyenes megbízásról is készüljön írásos szerződés. Ha ugyanis ezt nem tudjuk felmutatni, akkor egy adóellenőrzés során az illető feketemunkásnak fogják tekinteni, s nem vizsgálják, hogy családtag-e valakinek a vállalkozásból vagy nem. Írásos nyoma minden munkavégzésnek legyen, mindenkinek legyen tiszta a háttere, aki dolgozóként megjelenik a vállalkozásban.

Nagy Csaba

Csak NTAK-számmal hirdethetjük a szállást

Október elsejétől csak az NTAK regisztrációs szám és a szálláshely típusának a feltüntetésével szabad hirdetni bármilyen szálláshelyet az internetes közvetítő oldalakon. Az intézkedés célja kiszűrni a regisztrációval nem rendelkező, gyakorlatilag feketén kiadott szálláshelyeket.

A szálláshelyek regisztrációját már lassan egy éve el kellett végezni a NTAK rendszerben, azaz a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központban. A regisztráció után minden szálláshely kapott egy nyilvántartási számot. Erre eddig nem volt sok szükség, mostantól viszont kötelező kelléke lesz az internetes hirdetéseknek. Persze a regisztrációs szám feltüntetésére vonatkozó jogszabály nem kifejezetten az internetes hirdetések említését, hanem a szálláshely-közvetítői tevékenység útján kínált szolgáltatást. Ez gyakorlatban az internetes gyűjtőoldalakat jelenti, mint például az Airbnb, a szallas.hu vagy a booking.com.

A Magyar Turisztikai Ügynökség szerint őszig mintegy 40 ezer szálláshely nevében végezték el a regisztrációt. A kép azonban még nem teljes, sok szálláshely működik a szűrkezőn, hivatalos regisztráció nélkül. Ha a hirdetésekhez mostantól megkövetelik a regisztrációs szám feltüntetését, akkor hamar napvilágra kerül, hogy mely szálláshelyek működnek feketén. Két lehetőségük maradt: vagy vállalják a kockázatot és hirdetnek a kötelező adatok nélkül,

vagy nem jelennek meg a nyilvánosság előtt. Az első megoldással az ellenőrzést és lebukást kockáztatják, a másodikkal visszaszorul a működésük.

Más lett a regisztrációs szám, mint eddig

Az októberi rendeletmódosítás miatt a regisztrációs számok szerkezete is megváltozott. Ezért azok is új számot kapnak, akik korábban regisztráltak a rendszerbe. A hirdetésekhez az új azonosítókat kell használni.

Az új azonosító egy 10 számjegyből álló számsor. Be kell lépni a ntak.hu rendszerbe, ahol a Szálláshelyek nevű menüpontban megtalálhatók az adott szálláshelyhez rendelt számsorok. A korábbi, 8 karakteres azonosító is megmaradt, ez most Adatszolgáltatási azonosító néven jelenik meg a rendszerben és a rendszeres adatszolgáltatás beállításához szükséges. A hirdetésekben a 10 jegyű számot kell használni.

Elképzeltető, hogy a közvetítők a hirdetés feladásakor külön mezőt fognak biztosítani a regisztrációs szám és a szálláshely típusának a megadásához. Ha ezt lehetővé teszik, akkor ide kell beírni az adatokat. Ha nem lesz erre külön mező, akkor a hirdetés szövegében kell szerepeltetni a kötelező információkat.

Az új kötelezettséget a 239/2009 kormányrendelet 5.§ 4. bekezdése tartalmazza.

Nagy Csaba

www.hazaivendegvaro.hu

MENNYIRE HA BEKAMERÁZZUK A

Vendéglőink tele vannak szabálytalanul működő kamerákkal, s csak a szerencsének köszönhető, hogy még nem kaptunk érte komolyabb adatvédelmi bírságot. Az adatvédelmi hatóság azonban egyre többször foglalkozik a munkahelyi megfigyelések kérdésével, így itt az ideje szabályossá tenni a rendszereket.

– Nézd, itt a konyha, a vendégtér, a kiszolgálópult, mindent látok a telefonról és bármikor rögzíteni is tudom a felvételeket – meséli büszkén a belvárosi szórakozóhely tulajdonosa. Aztán mutatja tovább: – Itt a másik üzlet, 6 kamera van bent, 6 a ház körül, mindenkit látok, aki csak megközeleli a sarkot. A kamerák ragyogó minőségű élőképet adnak, a rögzítésnek köszönhetően pedig mindennek nyoma marad, ami a belvárosi utcán történik. Jobbak a szórakozóhelyre felszerelt kamerák, mint a város térfelügyelő kamerái. Ezt a rendőrök is megszokták már, így ha bármi balhé van az éjszaka is forgalmas utcán, először ide jönnek a felvételért. – Fogtak már néhány tolvajt a kameráinkkal, két éve szilveszterkor meg szintén a mi felvételünkkel derült ki, hogy nem véletlenül gyulladt ki a ház előtt álló fa koronája. Szépen látszott a gyújtogató, még bele is mosolygott a kamerába – meséli a tulajdonos.

A sztorik alapján úgy tűnik, hasznos és megtérülő beruházás volt a drága kamerarendszer telepítése. Arról nem is beszélve, hogy a vagyonvédelem mellett így tartja szemmel a vállalkozását. Ebéd közben is „mozizik”, percenként rápillant az üzletek élőképeit mutató telefonos alkalmazásra. Minden alkalmazottját látja, pontosan tudja, ki, mikor, mit csinál, mikor megy ki egy percre, mennyire ég a keze alatt a munka. Ez így roppant hatékony, kézre álló, jól működő rendszer – és szinte minden elemében teljesen szabálytalan. Egy alapos vizsgálat után az adatvédelmi hatóság milliókra bírságná a vállalkozót, mert annyira pontosan szegi meg a kamerahasználatra vonatkozó előírásokat.

Mennyire veszik komolyan a szabályokat?

A legtöbb vállalkozó ma nem sokat foglalkozik a kérdéssel. Ezen nem is csodálkozunk, hiszen kevés olyan cégről hallani, ahol zajlott ilyen vizsgálat, és tényleg volt érte büntetés is. Az adatvédelmi hatóságnál ma legtöbb esetben a kamerahasználat és a munkahelyi adatkezelés miatt jelentik fel a vállalkozókat – vélik az adatvédelmi szakemberek. Az ügyek azonban hosszú ideig húzódnak, és lassan jutnak el a bírság kiszabásáig. A NAIH, a Nemzeti Adatvédelmi és Információsza-

ság Hatóság 2020-ban egy 600 ezres és egy kétmillió bírságot vetett ki ebben a témában, a többi ügy még nem jutott el a bírságolási szakaszba.

Mi miatt büntetnek?

Az adatvédelmi jogszabályok nem tiltják a kamerás megfigyelést, csak azt várják el, hogy tartsuk tiszteltben az érintettek jogait. Korrekt tájékoztatás, átlátható és mindenki által megismerhető szabályok – ezek a legfontosabbak. És az, hogy a megfigyelés senkinek a jogaiba ne avatkozzon bele a szükségesnél nagyobb mértékben. Ezeket vizsgálja az adatvédelmi hatóság is. A büntetéssel végződött esetben például egy gyár éttermében volt felszerelve néhány kamera teljesen elfogadható céllal, a gyakori lopások megelőzésére. A dolgozók szobájában erről anynyi tájékoztatást kaptak, hogy „na, emberek, mostantól működnek a kamerák”. Azonban nem kaptak információt

- se a felvételek céljáról, jogalapjáról,
- se felhasználásáról, a megtekintésre jogosult személyek kilétéről.

A felvételeket állítólag nem rögzítették, ám nem lehetett tudni, hogy ki férhetett hozzá a kamerák által közvetített képekhez. A hatóság a megfelelő jogalap hiánya, az adattakarékosság elvének megsértése és a tájékoztatás elmaradása miatt szabta ki a büntetést.

Ugyanennél a cégnél egy műhely is megfigyelték, ahol két ember dolgozott. A kamera egy összeszerelő asztalt figyelt. Részben vagyonvédelmi okokból, részben azért, hogy a gyártási technológia betartását és a munkafolyamatokat figyelemmel kísérik. A kamerával gyakorlatilag egész nap ellenőrizni lehetett az itt dolgozók munkáját. A hatóság lajstroma szép hosszú lett: elmarasztalta a céget a célhoz kötött adatkezelés, a szükségesség és adattakarékosság elvének megsértése miatt, megfelelő jogalap, valamint a megfelelő tájékoztatás hiánya miatt.

Szabályosan is használhatók a kamerák

A kamerák használatát semmilyen törvény sem tiltja, s nem is kell túl nagy erőfeszítés az előírások betartásához. Könnyen kialakítható egy szabályosan működő rendszer, s akkor nem kell tartani a hatóság megjelésétől sem.

Az adatkezelés célja, jogalapja

Abból indulunk ki, hogy a valakiről készített képmás személyes adatnak minősül. Tehát e képek rögzítését, tárolását és nyilvántartását csak az adatvédelmi szabályok betartásával lehet elvégezni.

Az első feladat az adatkezelés céljának a meghatározása. Legtöbb esetben ez a vagyonvédelem lesz, de mindig akadnak kivételek. Például az említett esetben, a munkaasztal bekamerázásával a vállalkozó arról akart megbizonyosodni, hogy a dolgozók az utasítások szerint végzik az összeszerelést. Ám nehézséget okozhat, hogyha eltérések vannak a kamerák működési célja között, mert akkor minden kamerára külön-külön kell meghatározni az adatkezelés célját. Ez csak akkor dolgozható ki az összes kamerára együttesen, ha nincs különbség a használati céljaik között.

Az adatkezelés céljának meghatározása után ki kell választani a használat jogalapját. A jogalap csak azok egyike lehet, amit az adatvédelmi rendelet előír. Sok helyen az érintett hozzájárulását adják meg lehetséges jogalapként. Arra hivatkoznak, hogy aki bemegy egy jól láthatóan bekamerázott étterembe, az ezzel meg is adja a hozzájárulását. Csakhogy ez nem megfelelő jogalap. A hozzájárulás ugyanis bármikor visszavonható, a gyakorlatban azonban ez kivitelezhetetlen. Gondoljunk csak bele: bemegy a vendég az irodába és követeli, hogy az étteremben készült felvételekről töröljék ki az őt érintő részeket?

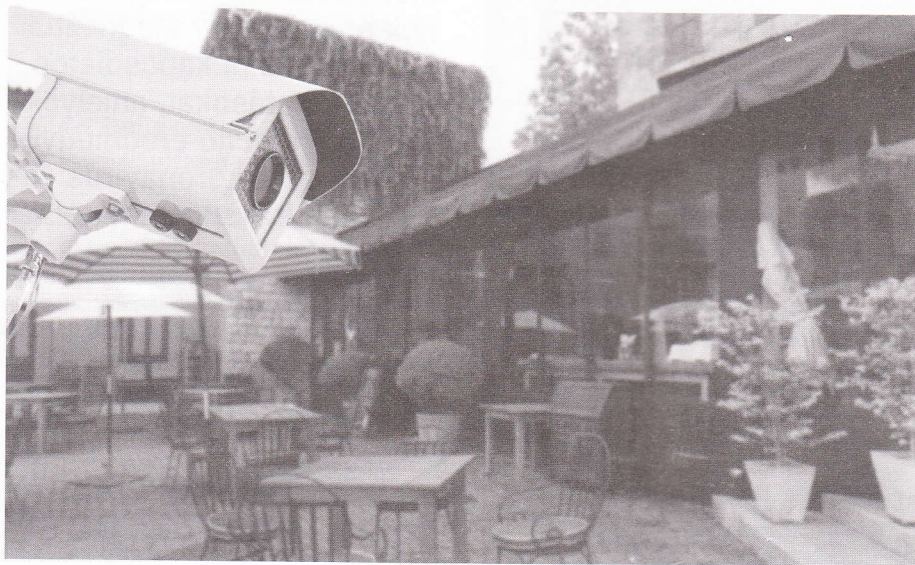
Amit itt használhatunk, az a GDPR, azaz az általános adatvédelmi rendelet szerinti jogalap, azaz a vállalkozás jogos érdeke (6. cikk (1) bekezdés f) pontja). Ehhez azonban egy érdekmentlegelési tesztet kell készítenünk. Fel kell mérni, hogy

- az alkalmazott megoldás mennyiben sérti mások jogait
- van-e megoldás e jogsértés csökkentésére
- és nincs-e más mód a kívánt cél elérésére.

Az adatkezelés csak akkor lesz jogszerű, ha igazolható, hogy pl. vagyonvédelmi érdekünk erősebb, mint az érintett vendégeknek a felvételt készítés miatt sérülő személyiségi joga.

Nehezebb a dolgot, hogy a jogos érdeknek egy konkrét és valós érdeknek kell lennie. Például konkrét vagyonvédelmi érdek, ha volt már korábban lopás vagy lopási kísérlet, vagy ha igazolható az erős veszélyeztetettség. A konkrétumokat nélkülöző helyzet azonban nem elegendő indok. Ha nincs tényleges fenyegetettség, az adott területen nem kiugróan magas a betörések, lo-

SZABÁLYOS, AZ EGÉSZ VENDÉGLŐT?

pások, rongálások gyakorisága, akkor ez nem igazolja a vállalkozás jogos érdekét a megfigyelésre.

A jogos érdek megállapítása ráadásul nem örökre szól, azt időről-időre felül kell vizsgálni. Ha például valóban lopásveszélyes volt a környék, de a rendőrség fellépése ezt idővel megváltoztatta, akkor már nem lehet indokolt a kamerák működése sem.

Azt is meg kell vizsgálni a felszerelés előtt, hogy más módszerrel, az érintettek kisebb sérelmével nem lehet-e elérni ugyanazt a célt. A bekamerázott üzleteivel büszkélkedő cégvezető például biztosan találhatna más módszert is dolgozóinak az ellenőrzésére, mint a folyamatos megfigyelést.

Mit és hogyan figyelhetünk?

A kameráira büszke vállalkozó eljárása nemcsak a folyamatos megfigyelés miatt sérti a törvényt, hanem a megfigyelt terület nagysága miatt is. Az egyik kamera a szórakozóhely előtti területet figyelte, de olyan széles látószöggel, hogy azon a belvárosi utca mindkét oldalának gyalogos forgalma is tökéletes HD minőségben látható volt. Márpedig ez törvényt sértő helyzet. A kamerák elhelyezésének szabályait a magánnyomozói tevékenységről szóló törvény tartalmazza. Ez kimondja, hogy kamerarendszer kizárólag magánterületen használható. Emellett tilos kamerát elhelyezni olyan helyen, ahol az az emberi méltóságot sértheti: öltözőben, mosdóban, próbafülkében stb.

A magánterülete való korlátozás azt is jelenti, hogy az étterem külső kamerája nem figyelheti az utcát, nem jelenhetnek meg rajta olyan emberek, akik nem lépnek be a bejáraton.

A kamerahasználat nem terjedhet ki a dolgozók egész napos, folyamatos megfigyelé-

sére sem. Így az is szabálytalan, hogy ha az étterem konyhájában úgy helyezzük el a kamerákat, hogy azzal folyamatosan figyelemmel kísérhessük a bent dolgozók munkáját.

A felvételek tárolása

Meg kell határoznunk azt is, hogy meddig fogjuk őrizni a felvételeket. Nem ülhetünk rajtuk bármeddig. Mint minden más feltételt, az adatok tárolásának időtartamát is pontosan meg kell határozni és indokolni kell. Minden adatot csak addig tárolhatunk, amíg ahhoz igazolható érdekünk fűződik. Ha például a felvételeket az éjszakai betörések megelőzésére használjuk, akkor másnap reggel már nincs szükség rájuk (ha nem történt rendkívüli dolog éjjel).

Biztonsági intézkedések

A felvétel minket véd, de nekünk is véde-nünk kell a felvételen szereplők jogait, ezáltal magukat a felvételeket. Mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a felvételt senki ne láthassa, akinek erre nincs szüksége, nincs rá felhatalmazása. Egy esetben például egy bentlakásos intézmény lakószintjének a folyosójára kerültek ki kamerák. A lakók rendszeresen bejárásként a személynézet, hogy „tekerd már vissza nekem a videót, hadd lássam, mikor ment el itthonról a Teri”. Adatvédelmi rémálom egy ilyen helyzet. Felelősek vagyunk a felvételekért, azok biztonságáért, elvesztésükért, sérülésükért és a jogosulatlan adatkezelésért is. Lehetőség szerint zárjuk el a tárolt felvételeket, zárjuk be a helyiséget, ahol monitorok vannak, lássuk el jelszóval a hozzáférést lehetővé tevő számítógépeket. Szabályozzuk pontosan, hogy mihez, ki, milyen indokkal férhet hozzá. Csak az láthassa a felvételeket, akinek ez a feladata. A hozzáférések-

ről legyen pontos nyilvántartásunk. Például írjunk jegyzőkönyvet minden olyan esetről, amikor valamelyik felvételt valamilyen indokkal vissza kellett nézni.

Vannak-e adatfeldolgozók?

Nem hagyhatjuk ki annak az átgondolását, hogy fogunk-e adatfeldolgozót igénybe venni. Ez elvontnak tűnő kérdés, de könnyebb átlátni, ha végiggondoljuk, kinek a munkája szükséges a kamerák használatához. Van-e külön cég, amelyik üzemelteti azokat? A felvételeket saját lemezen tároljuk vagy az interneten, egy tárhelyszolgáltatónál vagy felhőtárhelyen? Ha nincs is felvétel, csak az élő képeket figyeli egy portás, ő a mi vállalkozásunk alkalmazottja, vagy egy külső biztonsági céghez tartozik? Mindenki adatfeldolgozó lesz, aki nem a mi vállalkozásunk alkalmazottja és bármilyen köze van a felvételek kezeléséhez.

Az alvállalkozókkal adatfeldolgozói szerződést kell kötni. Ebben írjuk elő, hogy a személyes adatokat csak a szerződés által meghatározott célból és a kapott utasítások alapján kezelhetik, önálló döntési jogosultságuk nincs. Az adatfeldolgozónak arról is nyilatkoznia kell, hogy munkája során az adatvédelmi rendelet és más jogszabályok előírásai alapján fog dolgozni.

Tájékoztatás

Sokan buknak el azon is, hogy a kamerák használatáról nem készítene megfelelő tájékoztatást. Bármilyen rendszert építünk fel, az érintetteknek erről alapos, részletekbe menő tájékoztatást kell kapniuk. Fontos a szóhasználat. Nem elfogadjatjuk velük a kamerahasználatot, és nem is hozzájárulást kérünk. Tájékoztatni kell őket az adatkezelés körülményeiről.

A kamerákkal kapcsolatos tájékoztatásnak két részből kell állnia. Egyrészt még a megfigyelt területre történő belépés előtt tájékoztatnunk kell az érintetteket arról, hogy itt kamerák jelenlétére kell számítaniuk. Ez egy ajtóra ragasztott matrica, tábla is lehet. A belépés után viszont szükség van egy alaposabb tájékoztatásra is. Ennek tartalmaznia kell az adatkezeléssel kapcsolatosan minden szükséges információt.

Az érintettek jogai

Ahogy bármilyen más adatkezelésnél, a kamerás megfigyelés esetén is az érintetteknek joguk van a gyűjtött adatok megismerésére. Ez azt jelenti, hogy bárki, aki a felvételeken szerepel, megtekintheti a felvételt és akár másolatot is kérhet azokról. Nem is kell indokolnia, hogy mi célból van erre szüksége.

Nagy Csaba

MTÜ: Nőtt a szállodákban töltött vendégéjszakák aránya szeptemberben

Szeptemberben is a magyarok tartották mozgásban a szálláshelypiacot – közölte a Magyar Turisztikai Ügynökség (MTÜ). A Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ adatai szerint idén szeptemberben a szálláshelyek 1,8 millió vendégéjszakát regisztráltak, ebből 1,5 milliót a belföldi utazók töltöttek el. Augusztushoz képest nőtt a szállodákra eső vendégéjszakák aránya (46 százalékra), míg az egyéb és magán szálláshelyeké 33 százalék lett. Az összes belföldi vendégéjszaka negyede jutott a Balaton térségére, 12 százaléka a Mátra-Bükk térségre, 7 százaléka Budapestre és környékére és ugyanennyi Debrecenre és térségére (7 százalék). A leglátogatottabb 10 település a főváros mellett Hajdúszoboszló, Balatonfüred, Hévíz és Siófok, Gyula, Zalakaros, Eger, Miskolc és Debrecen volt. A legtöbb külföldi vendégéjszakát Budapesten, Debrecenben és Hévízen töltötték el.

Forrás: MTI

Forrás: MTI

Kerékpárút-fejlesztés Nagykanizsa térségében

Közel tíz kilométernyi kerékpárút létesül Nagykanizsa térségében. Eből nagyjából két kilométernyi épül újonnan, nyolc kilométert a meglévő utakon jelölnek ki a felületi hibák kijavítása után. Az öt szakaszból álló beruházás csatlakozik a majdani, Nagykanizsa és Zalakaros közötti kerékpárúthoz, elérhetővé teszi Nagybakónakon a sokak által kedvelt Kőszikla-szurdokot, és Újudvaron a TV-tornyot. Az európai uniós támogatással megvalósuló fejlesztés várhatóan 2021 decemberéig fejeződik be.

Forrás: MTI

Megerősítette turisztikai vezető szerepét Eger

Az idegenforgalmi adóbevételek arányát tekintve tovább erősítette turisztikai vezető szerepét Eger. Tavaly az év első 9 hónapjában a megyei jogú városok együttes idegenforgalmi adóbevételének 15 százalékát tette ki a hevesi megyeszékhely 190 millió forintja. Az idei 162 milliós bevétellel ezt 17 százalékára növelték.

Forrás: MTI

Forrás: MTI

Nébih: biztonságosak a magyar termesztésű sütőtökök

11 hazai természetesű sütőtököt vizsgált meg a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih). A szakemberek többek között nitrit, nitrát és cukortartalom mérését végeztek és megnézték, hogy a terményekben mennyi béta-karotin található. Élelmiszerbiztonsági szempontból minden termék megfelelt.

Forrás: NÉBIH

Példákkal segít a NAV

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) új kiadványa a személyi jövedelemadó-kedvezmények kiszámításában segít. Mi a teendő, ha valakinek év közben megszűnik a munkahelye? Ha az egyik gyermek után már nem jár a családi pótlék? Ha válás után a szülők gyerekeiket felváltva gondozzák? A Kedvezmények példatára az ilyen és ehhez hasonló élethelyzeteket feldolgozva nyújt segítséget a kedvezmények igénybevételéhez. Az első házások kedvezményével, a családi és a személyi kedvezménnyel csökkenthető a személyi jövedelemadó. Az szja-bevallásban pedig nem mindegy, hogy ezeket milyen sorrendben, egyedül vagy megosztva, év közben vagy egy összességben érvényesítik a jogosultak. A kiadványt letölthetik itt: bit.ly/nav_pelda Forrás: NAV

Forrás: NAV

A D-vit

**Tényleg hatásos a D-vitamin a koronavírus ellen? Érde-
mes szedni, és ha igen, ki-
nek és mennyit? Megnéztük
a D-vitaminnal kapcsolatos
Covid-kutatásokat, amelyek
figyelemreméltó eredmé-
nyeket hoztak a koronavírus és
a D-vitamin kapcsolatáról.**

Nem szoktunk életmóddal, orvostudománnyal kapcsolatos cikkeket közölni. De most, amikor az egészségünk van veszélyben, és szeretneink biztonságáért kell aggódnunk, talán van helye annak, hogy tőlünk szokatlan módon ebben próbáljunk segíteni.

Mi derült ki a D-vitaminról a koronavírus kapcsán?

Világsszerte folynak a kísérletek, vizsgálatok annak felderítésére, hogy hogyan lehetne felvenni a harcot a Covid-19 vírussal. A D-vitaminnal kapcsolatban is végeztek kutatásokat, és a következők derültek ki:

- Leginkább abban segít, hogy ha már elkapta az ember, akkor ne kerüljön súlyos állapotba – ebben meglepően jó eredményeket hozott a vitamin;
- A megelőzésben is fontos szerepe lehet. Van erre vonatkozó ígéretes vizsgálat, bár újabb vizsgálatok kellenek ahhoz, hogy ezt biztosan kijelenthesük.

Az azonban már nagy bizonyossággal elmondható, hogy segít a koronavírusos betegeknél abban, hogy ne kerüljenek intenzív osztályra.

D-vitaminos kezeléssel jóval kevesebben kerültek intenzívra

A kísérletben 76 koronavírusos beteget vizsgáltak, akik közül 50 kapott D-vitamint, 26 pedig nem. Az eredmény:

- Akik nem kaptak D-vitamint, azoknak az 50%-a került intenzív osztályra, és sajnos történt 2 haláleset is.
- Akik D-vitamint kaptak, azoknak mindössze csak 2%-a került intenzívra, halálesetre pedig egyáltalán nem került sor.

Megjegyzendő, hogy a betegek sokszorosát kapták a D-vitamin hivatalosan ajánlott mennyiségének. (A hivatalos ajánlás ma naponta 1000-4000 NE, ami függ a testsúlytól, táplálkozástól, egészségügyi állapottól is. Az NE nemzetközi egységet jelent, a D-vitamin mennyiségét ugyanis nem milligrammban, hanem nemzetközi egységben szokták megadni.) A kísérlet-

amin és a koronavírus

ben részt vevő betegek ennek többszörösét kapták, persze orvosi felügyelettel: az első héten 30.000-t, a továbbiakban pedig 7600-at. Az tehát egyértelműen kiderül a kísérletből, hogy a D-vitamin segít elkerülni a koronavírus okozta életveszélyes állapotot. De vajon miért?

Miért tud segíteni a D-vitamin a koronavírusos betegeken?

A legtöbbször már láttunk felvételeket a koronavírus által megfertőzött tüdőről: a tüdő több területe gyulladt állapotba kerül, a gyulladt szövetek pedig nem tudják elvégezni a gázcserét, vagyis nem jut a beteg elegendő oxigénhez. A gyulladás elkerülésében segít a D-vitamin.

Nemrég kiderült, hogy amikor a sejtünkhöz kapcsolódik a koronavírus, akkor fokozza egy bizonyos anyag termelését. Ez az anyag a bradikinin, amit a szervezetünk állít elő. Fontos nekünk, mert szabályozza a vérnyomásunkat, tágítja a hajszálereinket, javítja az áteresztőképességüket, így oxigénellátottságunkat is. Am nagyon nem jó, ha sok van belőle. Márpedig a Covid-19 nemcsak fokozza a bradikinin termelést, de még a lebomlását is gátolja. Így a fertőzött szervezetben megemelkedik a bradikinin-szint, és az érfalakat már nemcsak a jó mértékben teszi áteresztővé, hanem bizony szívrogni is kezdenek. A tüdő is folyadékkal telik meg, és ha még ez nem lenne elég, a sok bradikinin elárasztja a szervezetet, aminek hatására hialuronsav képződik. A hialuronsav pedig olyan anyag, amely a saját súlyánál ezerszer több folyadékot képes megkötni. Meg is köti, így a folyadékból egy zselészerű anyag jön létre, ez tölti ki a tüdőt – és ezzel sokszor már a lélegeztetőgép sem tud megküzdeni. Itt segít a D-vitamin, ami gátolja a túlzott brandikinképződést – így a szörnyű következményektől meg tudja védeni a szervezetet, a tüdőt. Ezért sikerült elkerülnie az intenzív osztályt a kísérletben részt vevő, D-vitamint kapó betegek 98%-ának: a tüdejükben nem alakult ki az a zselészerű anyag, amely megnehezítette volna a légzésüket.

Hogyan segíthet a D-vitamin a megelőzésben?

Egy kutatás világított rá, hogy a D-vitamin-szint és a koronavírus-fertőzésre való hajlam összefügg: 489 ember adatait

elemzték, és 1.77-szer nagyobb volt az esély pozitív Covid-tesztre, ha az illető D-vitamin-hiányban szenvedett. Más számokkal kifejezve: a D-vitamin-hiányosak 21.6 százaléka kapta el a vírust, míg ha nem állt fenn ilyen hiány, akkor az arány csak 12.2 % volt.

Tehát a D-vitamin akkor tudja segíteni a megfertőzés elleni védelmet, ha nincs hiány belőle a szervezetünkben. De vajon honnan tudhatjuk, hogy D-vitamin-hiányban szenvedünk-e? Szedjünk-e D-vitamint, és ha igen, mennyit?

Honnan lehet tudni, hogy D-vitamin-hiányosak vagyunk-e?

A D-vitamin hiánya nem feltétlenül okoz tüneteket (ha igen, akkor a fáradékonyság, a depresszió és a felső légúti megbetegedésekre való hajlam a legjellemzőbb). Az embereknek azonban 90%-a D-vitamin hiányos a téli időszak végére, mivel a D-vitamint az emberi szervezet a napfény hatására állítja elő. Néhány táplálékban is megtalálható, azonban ezeknek fogyasztásával alig 3-4%-át tudjuk fedezni a szükségességnek. Ha nyaranta legalább 15-30 percet töltünk a napon, télen pedig D-vitamint szedünk, akkor valószínűleg egészséges mértékű a D-vitamin-szintünk. Ehhez azonban valóban mesterséges vitaminpótlásra van szükségünk – de mennyit szedjünk?

Milyen ételek tartalmazzak D-vitamint?

A legtöbb a halmájolajban és a zsíros halak húsaiban van, ilyen a tonhal, a lazac, a pisztráng vagy a makrél. Kisebb mennyiségben van a marhamájban, a gombában, tojássárgában, zabpehelyben is.

Mennyi D-vitamint érdemes szedni?

Ezt igazából csak az orvos tudja megállapítani laboreredmények alapján. Az ajánlások nem általános érvényűek: akinek csak nagyon enyhe D-vitamin-hiánya van, an-

Mire jó általánosságban is a D-vitamin?

- Az egészséges csontozat és izomerő fenntartásában játszik szerepet;
- A felső légúti megbetegedések gyakoriságát csökkenti;
- Az alacsony D-vitaminszintet kutatók egyértelműen kapcsolatba hozták immunológiai, autoimmun betegségekkel, sőt, a D-vitamin-hiánnak a daganatos megbetegedésekben is szerepe van;
- Segíti a sejtosztódást és a vércukor-anyagcserét;
- Támogatja az immunrendszer egészséges működését.

nak elég lehet az 1000 NE/nap. Akinek viszont nagyon alacsony a D-vitamin-szintje, annak az orvos akár napi 8000 NE-t is felírhat. Azért fontos kikérni az orvos tanácsát, mert ha többet szedünk be a kellénél, az bajt okozhat. A D-vitamin nem ürül ki a szervezetünkből vizelettel, izzadsággal, mint a C-vitamin, hanem elraktározódik a zsírszövetekben, így túl lehet adagolni. A jelen járványhelyzetben persze nem egyszerű vérvételt és háziorvosi ajánlást kapni, de ez sajnos elengedhetlen ahhoz, hogy pontosan annyi kiegészítést szedjünk, amennyire szükségünk van.

Hogyan segíthetjük még szervezetünket a koronavírussal szembeni védekezésben?

Tévhit, hogy az immunrendszert vitaminokkal kell erősíteni – ha nincs kimondott hiányunk vitaminokból, nyomelemekből, akkor immunrendszerünk tökéletesen ellátja feladatát (kivételesen ez alól a D-vitamin, amit a legtöbbünknek valóban kell pótolni a téli időszakban). Az immunrendszert nem lehet felturbózni, nem fog jobban védekezni, nem lesz erősebb. Az viszont igaz, hogy jó állapotban kell lennie: ez kifejezetten genetikusan meghatározottságú, de sokat ronthatunk rajta, ha nem megfelelő higiéniai körülmények között élünk, nem elegendő mozgunk, helytelenül táplálkozunk, sokat stresszelünk és keveset pihenünk. Így hát nem erősíteni kell az immunrendszerünket, hanem vigyázni egészséges működésére: tartsuk harmonikus szinten testi-lelki állapotunkat, kövessünk olyan életmódot, amelyik a javunkat szolgálja. Ez mindig is fontos volt, de talán még sosem ennyire. A szükséges D-vitamin-kiegészítést pedig a laboreredmények függvényében pótoljuk – így mindent megteszünk annak érdekében, hogy elkerülhessük vagy enyhe tünetekkel átélhessük a fertőzést.

Horváth Orsolya

www.hazaivendegvaro.hu

Egyre nagyobb igény van a prémium Mi a kézművescsokor bonbonok titka

Ma már egyre többen keresnek minőségi csokoládékat, és nem elég-szenek meg a sima tejsokival vagy alkoholos bonbonnal. Az emberek rájöttek, hogy a kézműves termékek egészségesebbek, mint a boltban kapható édességek, emellett pedig ajándéknak is kiválóak – mondja a gödöllői Szoboszlai Krisztina, a Christi's Choco Csokoládé Manufaktúra tulajdonosa, akinek a kávézójában a sokféle bonbon mellett még vegán csokoládét is kóstolhatunk.

- Hogyan indult el a kézműves csokoládé és bonbon készítés útján?

- Eredetileg közgazdászként végeztem, és igazából nem is szerettem a csokoládét. A párom viszont imádja, ezért öt éve készítettem neki karácsonyra csokit, és annyira finomak lettek, hogy az egyik ismerősöm azt mondta, ezzel kellene foglalkoznom. Elragadt a hév. Folyton azt kutattam, hol, hogyan lehetne tanulni, milyen ízeket kellene készíteni. A Csokoládé Akadémián kezdtem magam képezni, de folyamatosan járok kurzusokra. Szerettem volna nyitni valamilyen üzletet, de a csokit önmagában kevésnek találtam. Nagyon szezonális termék, szeptembertől márciusig van kereslet iránta. Bár nyáron is vesznek az emberek bonbont ajándéknak, de inkább fagyit esznek. Aztán olvastam a speciality kávékról, és szerettem volna ezt is kipróbálni. (A speciality olyan minőségi kávé, amelynek egyedülálló ízében érezhetőek a kávécserje egyedi karakterjegyei, illetve a termő terület sajátosságai.) Ehhez kapcsolódott a vegán vonal, nyers vegán tortákat is készítek. Ezek nem felfújt, lisztes adalékanyagokkal feldúsított sütemények, hanem magokból, gyümölcsökből, kókuszreszelékből, datolyából állnak. Sokkal laktatóbbak, mint egy hagyományos süti, súlyosabbak is, mint például egy piskóta tészta. Meglepő mennyien szeretik azok közül is, akiknek nincs semmilyen ételérzékenységük. Emellett első perctől volt friss pékáru és melegszendvics is a kínálatunkban. Így született meg a vintage hangulatú PURE. Coffee and more kézműves kávézó-csokizó-fagyizónk.

- Milyen célt tűzött ki az indulásnál? Milyen elvek mentén kezdett dolgozni?

- Mindig is a minőségre helyeztem a fókuszot. Már a csokoládék között is nagy a választék. Az ár attól függ, hogy milyen termőterületről származik, milyen ritka, hogyan dolgozzák fel, milyen ízjegyei vannak. Én francia-olasz és belga csokiból dolgozom, csak száz százalékos csokoládét használok. Ezekben nincsenek növényi zsírok és hozzáadott anyagok, mint a bolti termékekben. Ennél a minőségénél szeretnék megmaradni. A világvásárokon is azért jelentkeztem,

Im termékekre oládék és ka?

hogymegmérettessem magam, eddig hét díjat sikerült szereznem. Ezeken különböző szempontok alapján értékel a zsűri. Például, hogy a bonbon hogyan néz ki, mennyire tetszetős, roppanós, mennyire van összhangban a töltelékkel, mennyire ad egészséget.

|| **- Mi a lényegesebb: a forma, mintha vagy a beltartalom?**

- Összhangban kell lenniük. Ha például kékre festünk egy bonbont, abba nem célszerű málnát tenni. Vagy egy vörösboros bonbon esetében a csokiburok nem lehet fehér, mert ebből nem tudunk a jellegére következtetni. Ha rózsás a bonbon, akkor rózsza formájú legyen és ne szögletes. A külső jegyeknek vissza kell tükröznüik, hogy milyen ízű a bonbon. Nagyon szeretem a félgömb formát, ott lehet a színekkkel, a mintázattal játszani.

De készítünk egyébként táblás csokoládét és csokinyalókat vagy másképpen fogalmazva pálcikás csokoládé tallért is. Ez azért jó, mert mindig van rajta valamilyen minta, vagy olyan a formája, amivel kedveskedni lehet valakinek – pl. szívecskés, virágos. Ha gyorsan kellene valamilyen kis ajándékiegészítő vagy figyelmesség, akkor ezzel különlegességet adhatunk. Nem mellékesen pedig a gyerekek is egy egészségesebb csokit ehetnek.

|| **- Milyen lépései vannak a bonbon készítésnek?**

- A bonbon készítésének az alapja a temperálás, vagyis amikor a megfelelő fokra felmelegítjük, visszahűtjük, mozgatjuk a csokoládét. Ez azért fontos, hogy szép fényes, roppanós legyen a csokink. A felmelegített csokit beleöntjük a formába, majd lefelé fordítjuk, hogy a felesleg kijöjjön a formából. Ezt le kell húzni róla, hogy sima maradjon a teteje. Majd betesszük a hűtőbe, megfelelő hőfokra, hogy megszilárduljon. Ezután következhet a töltelék, amire szintén vigyázni kell, hogy ne legyen se túl meleg, se túl hideg. Ha melegebb a kelleténél, akkor megolvastja a burkot, ha hidegebb, akkor megrepesztetheti. A töltelék után befedjük

a bonbonokat csokival. A felesleget távolítsuk el,

és mehet az egész a hűtőbe.

Díszíteni sokféleképpen lehet. Vanak különböző spray-k, amelyekkel egy kis arany csillogást, vagy valamilyen színt tudunk rávinni. A bonbonokat kompresszorral festjük, vagy kézzel ecsettel. A trüffel golyóknál van egy csokigömb, abba rakjuk a töltelékét, utána lezárjuk és mogyoróba, málnába, kókuszreszelékbe vagy bármi egyéb finomságba forgatjuk.

|| **- Mi volt eddig a legkülönlegesebb ízkombináció, amit megalkotott?**

- Mindig a különlegeset szeretem. Készítettem például málnás-pezsngősbolyás bonbont, ami bronzérmes volt, vagy egy kelet-európai versenyen a rebarbarás-amarettós bonbonom ezüst érmet nyert el. De készítettem már amarettós-kávés-mogyorós bonbont is. Változó, hogy mit szeretnek a vendégek, nálunk most a pezsngős-málnás és a sós-karamellás a kedvenc.

|| **- Vegán csokit is készít. Ezek miből készülnek és mennyire tér el az ízük a sima csokiktól?**

- Az étcsokiban nincs tejtermék, ezért ez vegán csokinak számít. De tudok készíteni vegán tej- és fehér csokit is, itt maga az alapanyag rizstejjel készül. Kicsit más az íze, mint a hagyományos csokinak, de finom, és akik nem ehetnek tejes édességet, azok imádják. Mivel nagyon keresik ezeket a termékeket, nagy

tervem, hogy vegán bonbont is csináljak. Ha a burok étcsokival készül, akkor egyszerűbb a helyzet, hiszen könnyebb beszerezni az alapanyagot. A tölteléknél tejszín helyett vegán tejszínt, kókusztejszínt vagy más alternatívát kell használni.

|| **- Mitől lesz jó a csoki, mi befolyásolja a legjobban az ízét?**

- Nagyon fontos a megfelelő hőmérséklet, és hogy friss, magas minőségű alapanyagból dolgozzunk, ne tegyünk hozzá adalékanyagot. Sokféle csokoládé alapanyagot használunk: fehér, tej, étcsoki, gyümölcsös ízű ruby, karamellizált csoki, és száz százalékos gyümölcs püréket.

|| **- Ha valaki kevésbé jártas a csokiterén, az is érzi a különbséget a különböző termőterületekről származó csokik között?**

- Igen, érzi. A termőterület mellett fontos még a feldolgozás is. Több dologtól függ, hogy ízlik-e egy csokoládé valakinek. Meg kell kóstolni a karakteresebb ízeket is, hogy össze tudjuk hasonlítani őket.

|| **- Mekkora igény van a kézműves csokikra?**

- Én úgy látom, hogy nagy. Sok alkalomra lehet ez egy jó ajándék. A cégek főként decemberben lepik meg ezzel a partnereiket. Visszajáró vendégeink vannak a fiataloktól kezdve a nyugdíjasokig. Ők célirányosan a csokikért jönnek. Még akkor is, ha kicsit drágábbak, mint a boltban kaphatók, mert összehasonlíthatatlanul másabb a minőségük.

Szilágyi Katalin

Okmányolvasó: még mindig nem tudni semmit

A turisztikai tárhelyszolgáltató internetes oldalán még mindig nem jelent meg a hivatalos lista azokról az okmányolvasókról, amiket a szállásadóknak be kellene szerezni az adatszolgáltatáshoz. Pedig januártól kötelező lesz ezeket a készülékeket használni. Mi mindenestre utánajártunk, milyen termékek vannak a piacon, és hogyan működnek.

Mint arról lapunk elsőként beszámolt, egy kormányrendelet szerint januártól a vendégek adatait már digitálisan kell felvenni, nem pedig kézzel, a bemutatott iratokból. Ez azt jelenti, hogy olyan szkennert kell használnunk, ami beolvassa az útlevelek és igazolványok adatait. Ezeket pedig a szálláshely-kezelő szoftveren keresztül továbbítjuk a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ (NTAK) rendszerébe.

A rendelet szerint a turisztikai tárhelyszolgáltató közzéteszi majd az internetes oldalán az okmányolvasóra vonatkozó műszaki elvárásokat, s ad egy listát azokról az eszközökről, amiket elfogadnak a szálláshelykezelő programhoz. Vagyis vásárolni is csak ezekből tudunk majd. De se a leírás, se hivatalos lista nem jelent meg lapzártánkig. Mivel vésszen közeledik a január, megkerestük a Magyar Turisztikai Ügynökség sajtóosztályát, tudnak-e valamilyen információval szolgálni ezzel kapcsolatban, de a kérdéseinkre többszöri megkeresésünk ellenére sem kaptunk választ. Például arra, hogy a kisebb szálláshelyeknek is be kell-e szerezniük ilyen okmányolvasót, vagy a Vendégem.hu oldalon keresztül továbbra is rögzíthetik az adatokat.

Bár a válaszokra egyelőre még várunk kell, megnéztük, hogy néznek ki, és mit tudnak ezek a digitális eszközök.

Mire jó a digitális okmányolvasó?

– A digitális okmányolvasóval a szálláshelyek automatizálhatják az adatok rögzítését, amit a készülék pontosan és gyorsan végez el, ezáltal is fokozhatják a vendégélményt. Például amikor egy 40 fős turistacsoport érkezik, akkor az egyes vendégek adatait az okmányolvasóval néhány másodperc alatt rögzíteni tudják – fogalmazott lapunknak Hannel Tamás, a Budapest Mikroelektronika Rt. igazgatója.

Ők az egyetlen olyan magyar vállalatcsoport, amelyik okmányolvasó gyártással foglalkozik, ráadásul nemzetközi tekintet-

ben is piacvezetők, elsősorban külföldön értékesítik a termékeiket. Ez egy viszonylag szűk piac, kevés gyártó és termék van a világon. Az okmányolvasókat elsősorban ott használják, ahol fokozott ellenőrzésre van szükség. Például határellenőrzéseknél, bankokban, vagy a szálláshely szolgáltatóknál, ami egyre nagyobb területet jelent. – Az Egyesült Államokban ma már egy szállodai bejelentkezés során nem feltétlenül találkozik a vendég a személyzettel. A folyamatot gyakran automatákön keresztül végzik el, ami sok esetben okmányolvasókat tartalmaz – jegyzi meg az igazgató.

Mint mondja, az okmányolvasó két fő feladatot tud ellátni. Az egyik, hogy kiolvassa az okmány felületén vagy a chipben tárolt adatokat, majd ezeket digitális formában át tudja adni a szálláshely által használt szoftvernek. Mindezt gyakorlatilag 100 százalékos pontossággal teszi. Ezután az adatok átkerülhetnek a szálláshely adatbázisába, s majd a számlázáshoz és egyéb feladatokhoz lehet használni. A másik feladata, hogy ellenőrzi az okmány érvényességét, megvizsgálja, hogy nem járt-e le. Egyes típusok azt is ellenőrizni tudják, hogy az infra és UV fényben látható azonosítójelek megfelelnek-e az előírtaknak, azaz hogy az okmány eredeti-e.

Többféle megoldás van

Fontos, hogy az okmányolvasót össze lehessen kapcsolni a szállodai szoftverrel, hiszen az adatokat ide kell feltölteni. Erre többféle megoldás létezik. – Van olyan okmány szkennel, ami olyan mint egy nyomtató, és egy USB-csatlakozással bármilyen számítógéphez csatlakozni tud. A leolvasott adatokat az olvasó a számítógépen futó szállodai szoftvernek adja át, ami végzi a vendégek nyilvántartását – magyarázta Hannel Tamás.

De léteznek olyan okmány szkennerek is, amelyekben már van egy kis számítógép is, így az okmányolvasó maga is tud adatokat tárolni. Vagyis nincs szükség USB-csatlakozásra, hanem az okmányol-

vasó a számítógépes hálózaton keresztül el tudja juttatni az adatokat.

A digitális okmányolvasókat könnyű kezelni. A készülék üvegfelületére egyszerűen csak rá kell tenni az okmányt, ami ezt automatikusan érzékeli, és pár másodperc alatt leolvassa az adatokat.

A készülékek ára attól is függ, hogy milyen adatokat kell ellenőrizni. A legdrágább megoldás nagyságrendileg 1000 euró körül van, de vannak jóval olcsóbb eszközök. Ezek az egyszerűbb, úgynevezett „lehúzó” (swipe) kártyaolvasók, amik ugyan csak korlátozott adattartalmat képesek kiolvasni, és nem alkalmasak az eredetiség megállapítására.

A digitális recepció

A Budapest Mikroelektronika Rt. idén dobta piacra Digitális Recepció elnevezésű termékét, ami egy digitális okmány szkennel és szoftver együtt. Pillanatok alatt leolvassa az adatokat (név, születési dátum, cím, érvényesség stb.). Majd ezeket automatikusan továbbítja a szálláshely szoftverének, miközben ellenőrzi az adatok eredetiségét is. A terméket már szinte minden hazai szállodai szoftvert fejlesztő cég beépítette a megoldásaiba. 2019-ben pedig elnyerte el az Év Innovációs Termékdíját is a Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége pályázatán.

Hannel Tamás úgy látja, itthon eddig azok a kisebb szállodák-panziók voltak nyitottak az ilyen digitális megoldásokra, ahol törekednek az új, korszerű rendszerek kialakítására. Elsősorban az ügyfélművelés fokozása és a pontosabb adatgyűjtés miatt ruháztak be a rendszerbe. Bár több nagy szállodalánál is tesztelték, és kisebb mennyiségben el is indították az okmányolvasók bevezetését, sokan inkább kívárták, hogy a rendeleti háttér pontosan hogyan alakul majd.

Mindenki a turisztikai szolgáltató lépésére vár

Mint az igazgató elmondta, a Digitális recepció weboldalát még akkor indították el, amikor a kormány augusztusban megjelent rendelete még nem volt érvényben. Több mint 100 terméket vásároltak már tőlük a hazai megrendelők. Magyar gyártók lévén versenyképes megoldást tudnának biztosítani a szálláshelyeknek. Jelen pillanatban azonban nem tudni, hogyan tudnak megfelelni a rendeleti előírásnak, és hogy a megrendelők használhatják-e a majd a termékeket.

Szilágyi Katalin